

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy evre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy evre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5-nyolc soros jelölés: 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Nyitási díj 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, április 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérlekk: Műkincsek kivándorlása.
A képviselőház ülése.
A műcsarnok tavaszi nemzetközi kiállítás.
Sörgyárosok uszora.
A külvárosok csatornái.
Elhunyt lönyeremények.
A százados regénye.
Az arad-ujaradi vasút.
A pénzügyi-bizottság ülése.
Az eltitkolt részvények.
A szecesszió.
A topesideri játékbank.
Tárca: Györpál Dénes. Irta: Lux Terka.
Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Caullie Mendés.

Műkincsek kivándorlása.

Arad, április 4.

Szomorú tünete a magyar nemesi és főnemesi osztály elszegényedésének, hogy meglepően sok régi drágaság és műkincs látható most kalmárok boltjaiban. Nincs az a zsidó, akinek valahol, valami rejtett zugban ne volnának eladásra való régi családi ékszerei és kincsei.

Őseinknek véres kardja már nem függ a fogason, rozsdás sem marja, hanem ott ragyog a zsidó boltjában. Eladta a megszorult unoka, megvette az élelmes kereskedő.

A régi násfák, kőöntvények, hajékek, függők, gyűrűk, karperecek, boglárók és csattok, forgók és láncok, a régi éksze-

rek eladásával foglalkozó kereskedők legjövendőbb árucikkei. Epp úgy van ez a régi értékes ruhákkal, szövetekkel, porcellánokkal, butorokkal, melyeknek legnagyobb része szintén nincs már az ősbirtokosok tulajdonában. Rendkívül sok műtárgy, szobor, faragvány, metszet és festmény került a régi családi házak falairól és szekrényeiből a boltos kirakataiba.

Mert úgy van, hogy a tönkrement, elszegényedett családok legelőször ezeknek a műkincseknek az eladásával segítenek magukon. A ládák fenekére nem lát be a világ, az se tűnik fel, hogy a régi ezüstök nem kerülnek már többé a lakomákra, a régi képek helyét a falakon ügyesredőzéssel takarja el az ujmódi kárpit. És így a magyar családok nem tartják szégyennek, hogy régi kincseiket eladják.

A baj nem volna olyan nagy, ha ezek az értékes, műtörténelmi és művelődéstörténelmi becsü dolgok más magyar családok birtokába mennének át. Az éppen a nagy szerencsétlenség, hogy az a rengeteg sok kincs nem marad idehaza, Magyarországon. Bécsi, müncheni, frankfurti, londoni és brüsszeli régiség-kereskedők raktárán mindig fölös mennyiségben vannak magyar eredeti műkincsek. A külföld a legnagyobb fogyasztó piacuk.

A régi magyar ötvös-művészet, a nálunk ma már oly virágzó könyvnyomtatás, könyvdiszítés és könyvkötés, a porcellán-

gyártás, a faragás és vésés, a hutor-művészet, a szövő- és himző-művészet, a fegyvergyártás remekei, — mind-mind ijesztő nagy számban kerülnek külföldre. Igen sok ember él abból, hogy egyre régi műkincsek után kutat az országban. A hol valami szép és értékes holmit talál, rögtön megkörnyékezik a tulajdonost. Legtöbbnyire nem is tudja a műtárgy birtokosa, hogy mit ér a kezében levő régiség. Szívesen adja oda a haszontalan kacatnak vélt holmit potom árért. Az ügynök pedig viszi rögtön külföldre.

Igy pusztulnak, vesznek a magyarság emlékei. Egyre fogynak a régi magyar műveltség dokumentumai. Maholnap azon vesszük magunkat észre, hogy teljesen kifosztották ezt az országot minden kincséből.

Régen látják már gondolkodó emberek ezt a veszedelmet. Szegény országoknak állandó csapása ez. Olaszországban pusztított eleinte leginkább. A régi olasz művészet remekeit az elszegényedett családok egymásután adták el gazdag külföldieknek. Törvényt kellett hozni, mely megtiltotta a műkincsek kivitelét az országból. A Lex Pacca szigorúan bünteti a tilalom megsértőt. Azóta nem fenyegeti Olaszországot ez a veszély, hogy családi kincstárak kiürülnek és az idegeneknek nem lesz többé miért ellátogatnia a régi művészet kincses-bányáihoz.

TÁRCA

Györpál Dénes.

Irta: Lux Terka.

Egy meleg és nyirkos őszi este Györpál Dénes izgatottan jött haza. A kalapját még az ajtóban elhajtotta, valahol az ágy mellett esett le, és piszkos zsebkendőjével végig törölte izadt homlokát.

— Szervuszok! — köszönt mély, zengő hangon s nagyokat fujva állt meg a szoba közepén.

Akiket köszöntött, az két leány volt. Egyik a leánya, a harmincéves Berta, a másik a fogadó leánya, egy hűséges és meleg, barnaszemű tizenöt éves gyermek.

A két leány egy kopott festésű asztal mellett ült és almát evett vacsorára, meleg kenyérral. Már két hét óta nem látták Györpált, de ez nem volt ritka eset, mert egy félszentő óta, amióta megismerkedett egy részeges olasz technikussal, aki „új erők” feltalálásán dolgozott, nagyon rendszerlenül járt haza. Némelykor csak éjszakára jött, máskor csak fehérneműt váltani; különben a leánya nem sokat tördölt vele, de a kis Annuska kutya hűséggel ragaszkodott hozzá.

Györpál, mikor jól kifújta magát, vastag, izmos nyakán kigombolta az inge gallérját, szürke, bozontos haját még jobban felborzolta s rátette kezét az Annuska fejére.

— Ma sok dolgunk lesz, Annuska! — mosolygott.

— A kis leány boldogan biccentett a fejével.

— Nem baj, Dénes bácsi. Mit fogunk csinálni?

— En diktálok, te meg irsz. Holnap reggel a hadügyminiszter ideérkezik a leánya látogatására, s megyek hozzá audienciára a táltálmányommal.

A kis leány szeméi ragyogtak.

— Hát sikerült, Dénes bácsi?

— Sikerült, fiam — mosolygott Györpál s a szeméi épp olyan gyermekes örömmel csillogtak, mint az Annuskáéi, pedig közel járt a hatvanhoz és öles nagyságu, oroszlanfejú ember volt.

Berta, a leánya, kicsinylőleg mosolyodott el s aztán felállt az asztal mellől és kiment a viólas ágyak közé a kis kertbe. Ő már nem bízott az apja dolgaiban.

Ez pedig nekipirulva, lelkesülten magyarázott Annuskának. A kis leány semmit sem értett ugyan belőle, de azért még a lélekzetét is visszafojtva hallgatta Györpált, aki négyezer méteres távolságokról beszélt, ahová az ő ismétlődő fegyveréből célozva lehet lőni.

— Négyezer méter, Annuska, mit szólna ehhez, fiam? Eddig csak kétezer méterre repültek a lövedékek. Azután ott van a nitrovegylékünk, amit közösen csináltunk a kis Pálival. Ez a piszkos olasz, igaz, hogy úgy iszik, mint egy vásárról hazakerült ruca, — hanem

hogy micsoda genie. — olyat még nem láttál, fiam!

Annuskát lázas hideg borzongatta.

— S mi lesz, ha elfogadja a miniszter a táltálmányt? — kérdezte suttogva s pisze kis orrának a rózsaszínű cimpái idegesen remegtek.

Györpál lehunyta a szemét és mosolygott.

— Mi lesz? . . . Hogy mi lesz, Annuska? Nagy dolgok, édes fiam. A kétesztendei házbérhátralékot odahajítjuk a vén örmény szemé közé; ezt a rongyos cók-mókot itt hagyjuk és felmegyünk Pestre. Hatszobás lakást veszek fel, — öt szoba a tettek lesz, egy az enyém . . . Gazdagok leszünk, Annuska. Tudod, édes fiam, csak tiérettek szeretnék gazdag lenni. Nekem már semmi sem kell, de Bertának adósa vagyok. Elvettem tőle mindent. A vőlegényét, az ifjuságot, a jólétet, mindent.

Te még ezt nem is tudod, édes fiam . . . Tizenkét év előtt történt, amikor még képviselő voltam. A Lövy cég új fegyvereket szállított a hadseregnek és megvesztegette a tisztet, hogy a rossz fegyvereket elfogadják. A tisztet közt volt a Berta vőlegénye is és én lepleztem a bandát. Nem kellett volna tenni, ugy-e, Annuska? A leányom meggyűlölt, a kormány kényelmetlennek talált s állítólag egy röpirat miatt négy hónapra elzártak . . . Azután a fehérpataki grófi uradalomban jószágigazgató lettem, de innen is kilöktek. Cikkét irtam a földfelosztás érdekében s a gróf felmondott. Aztán . . . Hanem dolgozzunk, An-

A veszedelmet végre meglátta a magyar közoktatásügyi kormány is. Ha igaz egy könyvatos újság híre, az olasz törvényhez hasonló törvényjavaslat készül a miniszteriumban.

A javaslat szerint összeírják a magánosok tulajdonában levő műkincseket és tárgyakat. E javaslat, illetőleg összeírás alapja lesz egy oly törvényes intézkedésnek, mely a műtárgyak kivitelét szabályozza. Egyes külföldi államokban, így Olaszországban is, össze vannak írva a képek, szobrok és általában a nemzeti műkincsek, melyeknek a külföldre való kivitelét vagy eladását törvény tiltja.

Hasonló intézkedést céloz a kultuszminiszteri tervezet is. Az összeírásról szóló jelentést a miniszterium évről-évre évkönyv alakjában adná ki. Az országban levő muzeumokról iskolai, köz- és magánmuzeumokról már készített egy kimutatást a muzeumok és képtárak országos főfelügyelősége, ami könyv alakban is megjelent.

A miniszterium tervének megvalósítása elsőrangú nemzeti érdek. (+)

Horánszky mandátuma. A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma déli 12 órakor *Szentiványi* Arpád elnöklete alatt tartott ülésében megvizsgálta *Horánszky* Nándor sepsői mandátumát, azt a formai kellékek szempontjából rendben találta és a kérvényezhetésre fenntartott harminc nap feuntartásával igazolta.

Az ökörmézői mandátum. A *Teleki* Gyula gróf (Ökörméző) ellen beadott petíció dolgában a kir. kuria tudvalevőleg azt határozta, hogy beszerzi a belügyminiszteriumtól a kerület hitteles választási névjegyzékét. Ez megtörtént, s a kuria e hó 14-én délelőtt 1/10 órakor fogja határozatát kihirdetni.

Az abrudbányai választás. Tisza Kálmán kerületében a mai naptól fogva csak egy jelölt van. *Sámuel* Lázár ugyanis visszalépett a jelöltségről s a mandátumra egyedüli pályázó *Rosenberg* Gyula.

nuska. Gyujtsál fiam lámpát, én meg addig hozok papirost a boltból.

Mikor visszajött, a lámpa már égett a kopott asztalon és Annuska tollal a kezében várt rá.

Györpál letette a papirost a kis leány elé, a haját újra felborzolta, töltött magának egy pohár vizet az asztalon álló üvegből s aztán járkálni kezdett a szobában.

Odakünn éppen harangozták a nyolc órát, — még nem mult el Szent-Mihály napja — és a harangszóra megállt Györpál. Annuska keresztet vetett magára s hallani lehetett tiszta s könnyű sóhaját, amint alázatosan lehajtva a fejét, suttogta: „Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!”

Györpál az ablakhoz ment. A meleg, nyirkos levegő tele volt a tömött fűtő, de már hervadó violák illatával. Berta most kijött a kis kertből és az udvaron sétálgatott. Magas, karcsu és szigorú arcú leány volt s az ifjúságból, szépségből és jólétekből csak a büszkeség maradt meg rajta. Csöndesen sétálgatott s hidegen fogadta a házigazda cselédeinek köszönését.

Györpál sóhajtott és eljött az ablak mellől. Ujra járkált a szobában és ismét megivott egy pohár vizet. Mikor letette a poharat, Annuska megszólította:

— Irukk, Dénes bácsi?

— Irukk, fiam.

De csak nem irtak. Annuska várt; a bácsija a háta mögött sétálgatott és meg-megszólalt:

— Azután, — tudod Annuska, lapot szerkesztettem. És megint elzártak . . . Ekkor halt

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, április 4.

A kereskedelmi tárca költségvetését folytatták, de aligha fejezik be ma is. Az iparfejlesztés tételénél nem kevesebben, mint hatan szólottak, ma is még egész sereg szónok van feljegyezve *Wlassics* Gyula kultuszminiszter busan duskál göndör hajában.

— Hát még ma sem mondhatom el beszámolómat?!

Tudva van ugyanis, hogy a legfiatalosabb miniszter mindig tárcája tárgyalásának elején szokott szólásra felállani és beszámol mindenről, a mi a legutóbbi évben tárcája keretében történt és a mit legközelebb tenni szándékozik.

Nos erre ma nem kerülhetett rá a sor, de talán holnap.

A vita pedig határozottan érdekes volt. Azzá tette *Sándor* Pál felszólalása, a ki nagy sikerrel szállott szembe *Rubinek* Gyulának, az *Omge* titkárának fejtegetésével úgy az őrlési forgalom mint az iparfejlesztés dolgában.

Azután felszólt *Horánszky* Nándor és kijelentette, hogy az ipar fejlesztése érdekében minden lehetőséget elkövet és az iparágak megmentését az eszközök mérvéig a legmelegebben támogat.

Az agráriusokat és merkantilistákat pedig kibékíteni igyekezett, mondván, hogy a kormánynak minden gazdasági ágat fel kell karolnia és fel is fog karolni.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Horánszky* Nándor, *Plósz* Sándor és *Wlassics* Gyula miniszterek.

Az elnöki irományok előterjesztése után következett a

kereskedelmi költségvetés

tárgyalása.

iparfejlesztés.

Haydin Imre a cseh-tót propaganda veszedelmét annál nagyobbak találja, mert ez a propaganda közgazdasági ténnyé vetette magát. Cseh pénzen most is alakítottak cseh-morva tőkepenzesek, és politikusok egy gyárat, melynek célja tisztán politikai, mint azt a tót-cseh lapok nyíltan hangoztatják. A felvidék saját

meg a feleségem . . . Később ide bementem, onnan kijöttem, sehol sem tudtam megmaradni. Hogy miért, én azt a mai napig sem tudom, Annuska. A kötelességemet mindenütt elvégeztem s mindig csak világosságra, az igazságra törekedtem.

Annuska most már lehajtotta fejét a kárára és gondolkodott.

Egy szegény asztalosnak volt a lánya és emlékezett rá, hogy gyermekkorában, ha esténként átjöttek hozzájuk a szomszédok, mindig arról beszélgettek az apjával, hogy a becsületes ember semmire se megy a mai világban. Hogy a becsületet és igazságot mindenütt fejbe-köliintja a hamisság, s most olyasféle sejtelmek voltak, hogy Dénes bácsi is azért nem boldogult az életben, mert mindig az igazságra törekedett.

Es nem tudta, hogy miért, csak hogy érezte, hogy most neki fel kell állni és kezét kell csókolnia annak a bozontos fejű embernek, a kinek a homloka majdnem a gerendáspadlást éri.

Most egy-kettőt köhintett Györpál, a fejét magasra emelte, a vállait kiegyenesítette s kevély hangon mondta:

— Es most dolgozzunk, — Annuska . . . Négyezer méter . . . Teringettét, ezt megfogtam . . .

Annuska megmártotta a tollát és a papirosra hajolt. Ugy látszott, mintha írta; és Györpál diktált.

— a *Lefauchaux* féle puskák . . . A *Dreyse* Jánosé . . . A schloss hiányos szerkezete . . . A *verschluss* rossz záródása . . . A tőzjáradat idomu lövedékek változása . . . *Irsz*, Annuska?

hibánkból elő van készítve ezen cseh iparfejlesztésre, mert ott az ipariskolák elhanyagolása következtében a tótok mint napszámosok ki vannak szolgáltatva a cseh gyárosoknak. Ennek elejét kellene venni azért, hogy a magyar iparfejlesztést a felföldön elő kell segíteni. Bizik a kereskedelmi miniszterben, ezért a tételt elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Bartha Ferenc bűnnek mondja a kormány 30 éves működése alatt azt, hogy a kisipar érdekében semmiféle történet. Közös vámterülettel Magyarországot a bajból kiségiteni nem lehet. A tapasztalat azt mutatta, hogy Ausztria hazánknak sohasem volt segítségére.

Rubinek Gyula: Nem is jön! Ezt nem is mondtam!

Bartha Ferenc: Az ipari szakoktatásról szól. *Zichy* Jenő gr. szavait helyesli, igen, nekünk keletfelé kell irányítani kereskedelmünket. Azonban eddig ezirányban semmi sem történt. Magyarország kereskedelme kelet felé minden más államénál kisebb, amit statisztikai adatokkal bizonyít.

A költségvetést nem fogadja el.

Sándor Pál: *Rubinek* Gyulával polemizál. *Rubinek* Gyula, a szövetkezetek feltétlen támogatását sürgeti. Így történik, hogy *Csongrád* a keresztény hitelszövetkezet olyan terrorizmust fejt ki, a népet valóságos fanatizálják, hogy a kereskedőket teljesen tönkreteszik.

Simonyi-Semadan Sándor: Nagyon helyes.

Sándor Pál: A hitelszövetkezetek felekezeti politikát és nemzetiségi célokat szolgálnak, *Buzáth* Ferenc: Ön szolgál felekezeti érdekeket.

Elnök: Ne tessék a szónokot közbeszólásokkal zavarni.

Sándor Pál: Vannak oly közbeszólások, melyekre felelni nem kell az embernek. Ismétlem állításomat, sőt azt is felhozom, hogy vannak hitelszövetkezetek, melyek maguk közé magyar tagokat fel sem vesznek. Milyen jellege van hát a szövetkezeteknek?

Major Ferenc: Magyar jellege!

Várady Károly: Magyar faji jellege.

Sándor Pál: Talán ez a magyar faji jelleg? A szegedi kereskedelmi kamara jelentése tehát épen azt cáfolja meg, amit *Rubinek* Gyula legjobban akar bebizonyítani, hogy a hitelszövetkezetnek erkölcsi hatásuk van.

Ernszt Sándor: Ne a kereskedelmi kamara jelentéseiből olvasson, de *Egán* Ede irataiból!

Sándor Pál: Abból is be lehet igazolni! Be is fogom. A tőzsdét is támadja *Rubinek* Gyula, kifogásolja a tőzsdetanács intézkedéseit, azt azonban nem veszi figyelembe, hogy a tőzsdetanács megalakulása alkalmával az agráriu-

— Irok, — hangzott a kis leány bizonytalan válasza.

Odakünn elütötte a kilenc órát s a Berta egyhangu lépései még mindig hallatszottak. Benn Györpál mind tüzebben, nekivörösödve diktált s a kis Annuska mind sápadtabban hajolt le a papiros fölé. Egyszer csak kiesett a toll a kezéből s fölemelkedett a székről. Mintha az ereit fölvtágták volna, olyan sápadt volt, csak a szeméi égtek forrón és tüzesen. Hal-kan odament Györpálhoz s megfogta a kezét.

— Dénes bácsi, — szölt elfuadt hangon, — én egy szót sem irtam le és nem is fogok abból leírni, amit maga nekem diktált. En nagyon szeretem Dénes bácsit, az életemnél is jobban szeretem és nem akarom, hogy Dénes bácsi vétsen az Isten parancsolatja ellen, aki tiltja az ölést. Dénes bácsi teljes életében az emberekért és az igazságért harcolt s ezzel a rettenetes találmányával most egyszerre ellenük fordul . . . Kergessen el, Dénes bácsi, de én ngm irok.

Es a Györpál lába előtt a földre esve, zokogott Annuska, tiszta, gyermekhangján.

Az őszhaju óriás megdöbbenve állt a szoba közepén. A szeméi ijedten nagyra nyíltak, az arca hol elsápadt, hol elvörösödött, s hatalmas mellét mintha szél dagasztotta volna ki, úgy zihált a lélekzetétől. Azután felkapta a földről a zokogó kis leányt, leültette a kanapéra, homlokon csókolta és kalap nélkül kirohant a házból . . .

Nem látták a lányok három napig, de annyit tudtak róla, hogy a részeges technikussal megszakitott minden érintkezést.

sokat is meghívta a tőzsdetanácsba. Ők azonban a meghívást nem fogadták el és így önmagukat zárták ki a tőzsdetanács vezetéséből és szabályainak megalakításából. Így maguk a merkantilisták alakították meg ezt és a képviselőnázótól maga a tanács kérte törvényeinek állami kezelését.

Ezután az őrlési forgalomról szól. Fenntartja Rubinekkel szemben állításait, mert azokat a körülmények beigazolták. A buzaárak nagyobbak voltak az őrlési forgalom eltörlése előtt. Rubinek Gyula a visszaéléseket akarta csak megszüntetni és kijelentette, hogy az őrlési forgalomnak nem ellensége. És mi történt. Az őrlési forgalom eltörlött, pedig csak a visszaéléseket kellett volna megakadályozni és nem eltörlöni egy minden ízében hasznos, sőt hazafias intézményt. Rubinek Gyula azonban épen a legfontosabb érveket nem cáfolta meg, nem mondott ellent annak, hogy finom lisztünkben felesleg van, hogy a szegény ember drágábban szerzi be kenyérét, a fekete lisztet, mert mi eladjuk a finomat a külföldnek. Végül azt jegyezze meg Rubinek Gyula, hogy szülő rossz agrár, mert csak a mezőgazdaságot pártolja. Erre vonatkozólag újból ismétli, hogy igenis a mezőgazdaságot pártolni kell, de vele ellentétben a kereskedelmet elnyomni s olyan pártot alakítani, mint a német agrárpárt, nem idején való és nem helyes. (Elénk helyeslés a jobb oldalon.) A költségvetést részleteiben is elfogadja. (Elénk helyeslés a jobb oldalon. Szónokot számosan üdvözlük.)

Nessy Pál felhívja a kereskedelmi miniszter figyelmét Baross Gábor példájára, aki kamat nélküli kölcsönöket adott az iparosoknak, csak hogy az iparon segítsen. Most az ipar támogatását alig találjuk meg, sőt a szakoktatás is olyan hátramaradt, hogy ily körülmények közt az iparfejlődés szinte lehetetlen. Hogy a magyar ipart a kormányok hogyan támogatják, bizonyítékul felhozza azt, hogy egy b. csi kézelőgyár Magyarországon gyárat alapítva, nyolc millió korona állami segílyt kapott, míg hasonló magyar gyár mit sem kapott. A költségvetést nem fogadja el. (Elénk helyeslés a szélbalon.)

Bedő Albert az ipari szakoktatásról beszél. Nem az iskolák nevelnek nekünk jó iparosokat, hanem a gyakorlat, melyet a tanulóknak a társadalom felügyelete alatt kell megszereznie. Ezért szükséges volna a költségvetés kibővítése a közel jövőben, és szükséges volna tanoncotthonokat létesíteni, melyekben a társadalom felügyelete alatt kell nevelni gyakorlati iparosokat. A költségvetést elfogadja.

Horánszky Nándor felszólalásában el akarja oszlatni egyesek aggodalmait az iparfejlesztés tekintetében csak az aktuális kérdésekről szól, a két vezetőeszméről agrár és merkantilizmusról nem szól, mert az csak akadémikus lehetne, pedig gyakorlati kérdésekről kell nyilatkoznunk. Ausztriával a gazdasági tárgyalások megkezdődtek, de most a tárgyalások fonala megszakadt, és majd annak idején a Ház elé terjeszti, hogy a közvéleményt felvilágosítsa.

Lengyel Zoltán: Az már későn lesz!

Horánszky Nándor Csernoch János azon kívánságával nem ért egyet, hogy nyilvánosság elé hozassanak, és esetleg kellemetlen bírálatnak tétessenek ki az iparalapító cégek nevei melyeknek híre és hitelképessége ez által tönkretétetnék. Ezt pedig senki nem fogja megtenni.

Lengyel Zoltán: Akkor nem jönnek ide.

Horánszky Nándor: Hiszen éppen önk hangoztatják azt, hogy az önálló vámterülettel sok idegen iparos, gyáros fog jönni hozzánk, s nem szabad őket elriasztanunk.

Nessy Pál: Meg kellene próbálkozni az önálló vámterülettel! (Elénk helyeslés a szélbalon.)

Horánszky Nándor: Ez tehát céluak törekvésünk nem lehet, ezért a nyilvánosság visszaéléseinek kitennünk a gyáralapító idegének neveit nem szabad, bár ő kész a pénzügyi bizottságban ezeket előterjeszteni. Zichy Jenő gróffal szemben kijelenti, hogy hangulatcsinálás kedvéért nem szabad olyan nyilatkozatot magunkévá tenni, a mely oly kedvezőtlen színben tüntet fel bennünket, minek az a következménye, hogy a közvélemény helytlen színben látja a mi helyzetünket. Elismeri, hogy kelet felé kell kereskedelmünket irányítani, és ezért eddig exposituráinkat életképessé kell

tenni. Haydin felszólalására megjegyzi, hogy mikor az ipart feltétlenül támogatni kívánja, addig meg fog akadályozni minden olyan törekvést, mely nem gazdasági, hanem nemzeti-ségi célt szolgál. Az iparfejlesztésnél azt tartja szem előtt, hogy különösen ott kell az ipart fejleszteni, ahol az a magyar nemzeti célokat szolgálja. Rubinek és Sándor Pál fejtegetéseire megjegyzi, hogy helyes gazdasági politika csak az lehet, ha minden gazdasági ügyet egyformán karolunk fel. Kéri a tétel elfogadását.

Zichy Jenő gróf személyes kérdésben kijelenti, hogy fenntartja azon állítását, hogy Rosthorn magyar hivataltok is, amennyiben az osztrák-magyar követség egyik főembere.

Thaly Kálmán sürgeti, hogy fel kell használnunk Törökország szinpatióját gazdasági téren és nem szabad Ausztriától magunkat viszsanyomatni. Ezért szükséges volna magyar nagykövetet küldeni Törökországba, aki a magyar érdekeket istápolni tudná és akarná. Ajánlja Zichy Jenőt, vagy Andrassy Gyut, akik biztosítani tudnák iparunknak a török piacot. A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés.)

Elnök szavazásra bocsátja a tételt, amelyet a többség elfogad.

Csernoch János határozati javaslatát visszavonja.

Elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után

Papp József a takarékpénztárak szigorú ellenőrzését kéri.

Rubinek Gyula rövid felszólalásában tagadja, hogy az O. M. G. E. animozitással viseltetnék az iparral szemben.

A konstantinápolyi nagykövetség kérdésénél egy kis parázs vita keletkezett.

Szóll miniszterelnök Thaly Kálmánnal szemben kijelenti, hogy a konstantinápolyi nagykövetség igenis törődik a magyar állampolgárok ügyeivel.

Rákosi Viktor azt bizonyítja, hogy Konstantinápolyban a magyar ember az utolsó; ennek Calice nagykövet az oka.

Kubik Béla: Csapjuk el!

Thaly Kálmán követeli a törökországi nagykövet nyugdíjaztatását s helyébe magyar ember kinevezését.

A vitát holnap folytatják.

A műcsarnok

tavaszi nemzetközi kiállítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 4.

A sajtó képviselőinek ma délelőtt mutatták meg a műcsarnok tavaszi kiállításának anyagát és itt mindjárt fájdalommal konstátálnom kell, hogy a magyar művészek erősen udvariaskodtak és sok tért engedtek át a külföld művészeinek.

Konstátálnom kell azt is, hogy a jó öreg Schoppenhauer alaposan tévedett, midőn azt állította, hogy csupán az a kép, mely miként a felség szólal meg s a nézőnek kell megvárni, míg ő kérdez! Mert haj! a tárlaton igen sok az olyan kép, mely az ellenkezőről győz meg bennünket! Meg nem szólal és a katalógus nélkül soh'sem tudod meg kedves látogató, mit akar a művész? Ez azonban az uralkodó szellelem, úgy tudom, nemcsak a képzőművészetben, de az irodalomban, a színészetben, az építészetben és minden társadalmi vonalon.

E rövid kitérés után, melylyel a tárlat magas művészeti színvonalát nem óhajtom csökkenteni, röviden sétáljunk át az óriási anyagon s előre is igérem, hogy még többször visszatérek ide olvasóimmal.

Az első nagy teremben Knopff Fernand pasztelljeivel kezdődik a tárlat, melyek között legpoétikusabb a 6-os számú fenyveserdő. Zuloaga Ignacio kifestett arcu hölgye nem ejt kísértésbe, mint ő óhajtaná, technikája sem rendkívüli; micsoda más kvalitás, ha mindjárt a tájképfestők között is i Palmié, a kinek tóparti reggele a legjobb műve, melyet itt nálunk be-

mutattak. Le Sidaner, egy Segantim Firie, Urban egy közismert Böcklin az érdekes idegenek az első teremben, míg a magyarokat Ujváry Ignác téli tájképe, Olgay Ferenc Galambóc vára, Skutecky pompás rézolvastól és Mihálik jól átérzett téjképe képviselik előnyösen. Munkácsy Mihály éjjelei a avargói demonstrálják azt, hogy a magyar művészet mindenkor nagy volt.

A második terem Bracht Eugen 44 tájképe tölti meg. E'ső választásra legjobbik egy tájrészlet dűnek között Téli nap a Spree vidékén, míg tulaffektált egy barnás tónusban tartott erdőskepe. Képeit általában erőteljes nyers rajzok és erős szineffektusok jellemzik.

A harmadik terem nagy idegenjei Canal és Küstner egy egy tájképet. Dettmann egy pompás szivárványos tájat, kitűnően megrajzolt magvetővel, míg Roubaud egy csataképet állított ki, mely cserkeszek harcát ábrázolja mozlimekkel. Jól színez, de nem hiszem, hogy jó lovas lenne; lovai nehézkesek, esetlenek. A magyarok e teremben igen erősek, Gergely Imre „Reggel” című zsánere fényes bizonyítéka, hogy ez az ő legerősebb tereuma. Vajda Zsigmond két pompás portréja közül igazán bájos és művészi dolog a 104-es számú. Révész Imre „Alföld” című tryptichonján a rétnék távlata és levegője kitűnő. Baditz Ottó parasztleánya bájos és poétikus, míg Csók István bűnös asszonyán a jellem és az arcvonások erőteljessége a fel-tűnő, melyhez erős világítási effektusok járulnak. Éder Gyula új név, sokat ígér.

A IV. teremben sok az apró szobormű, Gaul August állatjai ösmeretlenek a mi szobrászművészetünkben. Van der Stappen stylizált alakjai finomak, Tóth István nagy Hunyadszobra jobban fog hatni a szabadban.

Az ötödik terem látványosságai közé tartozik Bruck Miksa tájas képe, mely a háttérben pompás világításu havasaival, az előtérben egy szingazdag bucsucsoport effektusaival hat. Márk Lajos Kohner-képe nem új. Most legjobban tetszik a női portréja. Firie Walter virágos kertjén nagyon éles az öntöző leány alakja, különösen az ilyen plein-aireben.

Bruck Lajos eltűnt budapesti részlete a VI. teremben állítja meg a nézőt. Kacsiány Odön néhány misztikus világításu képe is ide került, melyek közt is legjobb a Mors equens. Vassary aratói természetűek, Tölgyessy Arthur eső utánja lágy és szelid és a legszebb tájképek egyike: Kézdi-Kovács László „Karácsonyi álma” a természet andalító nyugalmával és a művész hivatott ecsetjének alkotásában. A Stettka-léle remek portrék között a legjobb a meyeri Krausz Lajosé és legszebb a Rohonczy Gidáé. Zemplényi tehenei ismert jók. Knopp Imre gyermekképei erőteljesek, a Bruck Hermina virágcsendélete mesterei ecsetre vall.

A hetedik teremben van a nagy Moreno Carbonero egy tájképe, a Szlányi hangulatos képei, László Fülöp Görgei-képe, Szenes Fülöp néhány karakterisztikus arcképe, míg a Lygia idealizáltan szép. Gaston le Mains jó ismerősünk a Nemzeti Szalon francia kiállításáról. Jendrassik Jenő tavasza édes dolog.

A nyolcadik teremben Kardos Gyula finom miniatürje a mester nagy tudasát és jó szemét dicséri. A parókás gavallér mellénye és selyem nadrágja mesés finom. Sok előkelő külföldi között első itten Magyar Mannheimer Gusztáv az ő nagy képvele. Művészi érzékét nem téríti el semmiféle tárgy. Epp oly jól érzi át a természetet, mint az idealizált bájos nymfát és az amoretteket. A „Zivatar előtt” tónusai karaktert csinálnak, semmi konvenció, csupa erő. A „Scherzo” ereje a tökéletes csoportosításban, a természetességben és a jellemzetesen szép formákban rejlik. Nymfája és öreg szerzetese

kiállja a versenyt *Stuck* Franz tavaszával, mely közvellen közelében kelt csodálkozást.

A 9-ik teremben Withers, Goodall, Muhrmann, Newbery. Sauter, Whitlaw és Haynes az előkelő idegenek.

A 10-ik teremben Bartels Hans vízfestményei a megcsodálandók, a magyarok között Boemm Rittáé az érdem, míg a 14-ik teremben néhány jó magyar névvel találkozunk. Itt az öreg *Telepy* tájai, néhány pompás *Aggházy*, *Kelety* és *Gross* Béla néhány jobb képe, *Markó* Ernő kedves Margitszigeti részlete, *Tahy*, *Ujházy* és *Bosznay* képei függenek.

Az utolsóelőtti teremben *Háry* Gyula kollektív kiállításában sok a finom érzés, míg a legutolsó teremben *Kenényffy* Jenő egy jól megmunkált portréja és *Cserna* Rezső éjjeli képe az erősebbek.

A tárlat bővebb megismertetésére még visszatérünk s holnap nyitja meg ünnepélyesen a kultuszminiszter. **Déry Béla.**

TÁVIRATOK.

Antiklerikális gyűlés.

Madrid, ápr. 4. Az Eldorádóban tegnap antiklerikális gyűlést tartottak, a melyen olyan heves jelenetek játszódtak le, melyek rendőrbiztos kénytelen volt az ülést feloszlatni. Mint hogy lázító kilátások is hangzóttak, a rendőrség hat embert letartóztatott. A jezsuita kolostor előtt tüntetések voltak. A tüntetők kövekkel dobálták meg a kolostort.

Sörgyárosok uzsorája.

(Védekezés a sör-kartell ellen.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, április 4.

A már eddig létező különféle uzsorákhoz két év óta egy újabb járult, hogy ez is segítse még jobban lebilincselni gazdasági érdekeinket, melyek már úgy is roskadoznak a bénító uzsorák súlya alatt. Ez a söruzsora.

Két évvel ezelőtt történt, hogy a főváros sörgyárosai kartellt kötöttek egymással. A polgári serfőzöt, mely akkor a csőd szélén állt és nem volt belevonva a kartell hatáskörébe, szintén magukhoz vonták azzal a kikötéssel, hogy jéggyárrá fogják átalakítani. De ezen elhatározásukat nem tartották be, mert továbbra is meghagyták sörgyárnak.

Azóta a lehető legönkényesebben monopolizálják a söripart, de rátették a kezüket a jéggyáraakra is. A vendéglősök teljesen kivannak szolgáltatva a sörgyárosok uzsorájának. Ha egy vendéglős az egyik serfőzőben vásárolja sörét, akkor hiába akar később egy másik gyárhoz átpártolni, egyszerűen nem fog sört kapni, mert a gyáros urak kartellt kötöttek és egymásnak ártani nem akarnak. Ők tehát egyszerűen osztozkodnak a vendéglősökön s ha azoknak a dolog nem tetszik, hát mehetnek idegenbe sörért. (Aminthogy már néhány okosabb teszi is.)

Egy másik eset az, ha egy sörmérő nem tud fizetési kötelezettségének pontosan eleget tenni. A sörgyár, hogy fizetésre kényszerítse, megszünteti vele az összeköttetést s mert más gyártól sört még dupla áron sem kap, vagy fizet, vagy becsukhatja a boltot.

Hát ezek — tekintve azt, hogy nemcsak az árpalé gyártása körül történnek ilyen visszaélések, olyan dolgok, melyek rendes iparral és kereskedelemmel bíró országban nem történhetnek meg egy napig sem.

Arról nem is szólunk, hogy a sör árát akkor emelik a derék urak, mikor kedvükre van.

A míg Németország sőt Ausztriában a sör a köznépek valóságos élelmi cikkévé képezi.

mert egészséges üdítő és tápláló ital, melyhez olcsón hozzájuthat, addig nálunk a köznép, a munkásosztály nem engedheti meg magának, hogy naponta ezzel az egészséges és tápláló itallal éljen, mert itten, ha sörözni jól akar bárki azon az egész családját megebédeltetheti. Így aztán, mert minden drága, kénytelen az alsóbb néposztály a gyilkoló pálinkával élni, mely teljesen tönkreteszi erkölcsét, egészségét és eltompítja szellemét.

A sörgyárosok üzelmének a közönség adja meg az árát, mert a vendéglősök a közönségen veszik meg a felszólított többletet. Ilyen körülmények következtében nincs kilátásunk arra, hogy söriparunk a szükségleteknek megfelelően felvirágozhatna. Ellenben meggazdagodnak a sörgyárosok, pedig van köztük még olyan is, aki egyáltalán magyar honossággal sem bír.

A sörgyárosok önkényének a közönség érdekében valahára véget kell vetni. El kell oldani a söripart bénító bilincseitől és meg kell végre szüntetni azt a gazdaságilag káros monopolizálását, melyet a tőke gazdag gyárosok a sör és jégipar fölött gyakorolnak. Erre most annál is inkább van alkalom, mert most kerül a kartell megújításra.

Felhívjuk erre a kereskedelemügyi miniszter ur figyelmét, na pedig ez nem akar, vagy nem tud a dolgokon segíteni, akkor álljanak össze a korcsmárosok és lépjenek kartellbe a sörgyárosok ellen. Ha nem lehet rendes polgári áron sört kapni, nem kell egyáltalán sört mérni, igyák meg a gyárosok maguk.

A külvárosok csatornái.

(A közlekedésügyi-bizottság üléséből.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 4.

A város közlekedésügyi bizottsága ma délután *Varjassy* Lajos gazdasági tanácsos elnöklése alatt ülést tartott. Aszfalt, törtkő és csatornázási ügyek kerültek a bizottság elé megfelelő ellenértékeikkel a tizezer, huszezer és százezer koronákkal egyetemben.

Az elnöklő tanácsnok, *Virág* főmérnök és *Steiner* Jakab vitték a szót. Az első előterjesztett, a második indokolt és magyarázott, a harmadik pedig következetesen megtagadott minden költsékezést. Volt egy tárgy, ahol a költségekről szólván, *Virág*h Lajos fogadkozott:

— Előteremtjük rá a pénzt a pokolból is.

— *A pokolból igen*, válaszolt *Steiner* ingerülten, *de az adófizetők zsebéből nem.*

Es a bizottság mindvégig jól vigyázott az adófizetők zsebére, mert jelentékeny idegenkedéssel fogadta a közigazgatási bizottságnak a tanácshoz intétt átiratát, melyben utalás történik a Kossuth-utcától a temetőig terjedő utvonatra avégből, hogy e frekventált ut a jelenleginél jobb karba hozassék.

*Virág*h főmérnök jelentést tett a bizottságnak, mely szerint a tört kövel való kireperálás 18,000 koronájába, az aszfaltburkolat pedig 83,600 koronájába kerülne a városnak. Ez utóbbi tisztességes kis summát a Magyar Aszfalt részvénytársaság számította ki, nyilván abban a reményben, hogy versenytárs nélkül kapja meg az üzletet.

Hosszabb vita után határozatba ment, hogy a bizottság az aszfalt-burkolatnak elvben való elfogadását javasolja a közgyűlésnek, elvárja azonban, hogy azután nyilvános árlejtésen adják ki a munkákat. Ezzel letárgyalta a bizottság a halottak útját.

Következtek az élők. A Pernyáva- és Sarkad-külvárosok lakossága azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a vízvezető csatornákon javítsanak valamit, mert e csatornák

nem érdemlik meg a nevüket, tudniillik nem vezetnek le a vizet.

*Virág*h és *Nachtnébel* mérnökök a külváros zokszavára egy több mértföldes tervezetet készítettek, s beföldvén vele a zöld bizottsági asztalt. előadták, hogy e potom háromezrezer koronás tervet meg kell valósítani, mert csak úgy lehet boldog a sarkadi magyar.

Steiner Jakab beleszédült. Hol az ördögbe vesz háromezrezer koronát ez a város, mikor az összes alapok tul vannak terhelve s az adózó polgárt arról lehet megismerni Aradon, hogy botra támaszkodva, meggöngyödvén jár az utcán, mert agyonnyomja a pótdó.

Domonkos Lajos azonban nem esett kétségbe:

— Meg kell csinálni — ugymond — az Arad-ujaradi vashidat, ennek legalább is harmincezre forint lesz az évi jövedelme, amiből aztán játszva elkészülhet a külvárosi kanális.

Az érdekes finánc-tervet a szűk látókörű bizottság nem fogadta el.

Varjassy Lajos tanácsos más ajánlatot terjesztett elő. Azt véli, hogy nem lenne rossz a városi csatornázás keretébe foglalni az Ujtelepet, ahol a vármegye a huszárlaktanya révén, azonfelül a waggonyár és a vasuti indóház szép kis pénzzel járulnának hozzá a csatornázásához, úgy, hogy ezáltal legalább is négyezer korona tiszta jövedelem hárulna a városra.

Steiner Jakabnak se kellett több. Energiakusan, de őszintén tiltakozott először az ellen, hogy a huszárlaktanya a vármegyéé, azután a waggonyarat támadta meg, majd az államvasutaknak szavazott bizalmatlanságot, kijelentvén, hogy ez utóbbiban már azért se bízik, mert nem lehetetlen, hogy egy szép napon zálogba adja a kormány az államvasutakat Róth-schildnak, s akkor az összes teendőket két-három hivatalnok fogja végezni Aradon s azoknak vízből, csatornából vajmi kevés kell.

A bizottság, meghajolván a szép indoklás előtt, kimondotta, hogy a külvárosi csatornaterveket egyelőre nem terjeszti a közgyűlés elé.

Sarkad és Pernyávanak pedig várnia kell még egy ideig, legalább is addig, míg az államvasutakat biztosítják valamiképpen a Roth-schild-csoport ellen.

A kedélyes bizottsági ülés ezzel véget ért.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Felhő Rózi betegsége.** Irunk már arról, hogy *Felhő* Rózi, az aradi színtársulat volt kedvenc szuberett-primadonnája pár nap előtt megbetegedett. Erősen meghűlt, s ez visszatartotta attól, hogy átmehessen Temesvárra, új állomáshelyére, ahol pedig már nagyon várták. Tegnap jobban lett és el akart utazni, hogy a „Nebántsvirág” címszerepében bemutatkozzék. A pályaudvaron azonban oly rosszul érezte magát, hogy haza kellett szállítani a lakására. *Felhő* Rózi zseniális tehetsége mellett arról is nevezetes, hogy soha még előadást le nem monlott. Es most megtörtént vele, hogy ma Temesvárott egyáltalán nem tartottak miatta előadást, mert a másik primadonna, *Aldor* J. iska is beteg és így *Makó* igazgató csak úgy segíthetett volna, ha a rendelkezésére álló segédnékesnőket lépteti akcióba. E helyett jobbnak látta a mai előadást visszatartani. Egyébként *Felhő* Rózi az orvosok véleménye szerint, pár nap múlva felépül s akkor átmehet a temesváriakhoz.

* **Rontai Boriska bucsuja.** *Rontai* Boriskát, a kassaiak ünnepezt primadonnáját már csak néhány nap választja el attól az édes, boldog perctől, mikor *Szendrei* Mihály színigazgatóval az anyakönyvvezető elé lép. Ez lesz bizonyára

a legkedvesebb s legizgalmasabb premierje, a mit életben átél s átélni fog. Utolsó fellépte április hó 9-én lesz, mikor a „Lotti ezredesei”-ben bucsuzik a közönségtől.

* **Kelen-Hollósy-Dióssyné** nagyérdékü hangversenye folyó hó 13-án este 7 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében. A hangversenytérnek speciális művésznői lépnek dobogóra, **Kelen Ida** és **Hollósy Cornélia**, nem négykezes darabokat fognak előadni, hanem a zongoraszámokat, melyeket eddig csak egy zongorán játszottak, Gabi tanár átirataiban egyszerre ketten két zongorán adják elő. Nagy érdekességet kölcsonöz az estélynek **Dióssyné-Handel** Berta a m. kir. opera énekművésznőjének közreműködése. A szezon legutolsó, de egyszersmind legérdeesebb hangversenyére a jegyek **Révész** Nándor könyvkereskedésében válthatók.

* **A Zichy-hangverseny** énekkarának tagjait holnap, **szombaton** estére énekpróbára hívja össze az elnökség.

Eltűnt főnyeremények.

(Az elvesztett sorsjegyek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 4.

Sajátságos és rejtélyes bűnügy foglalkoztatja a bécsi rendőrséget. Két darab összesen 80,000 frankot érő főnyeremény tűnt el rejtélyes módon.

Hitzky Eliz magánzónó károsult. Ez a nő ugyanis tegnap este megjelent a rendőrségen és elpanaszolta a következőket:

Mult év júliusában két török nyeremény sorsjegyet vásárolt e számokkal: 205114 és 416506. E sorsjegyeket az asszony átadta egy régi ösmerősének. **Honstschik** Gusztáv papírügynöknek, hogy őrizze meg azokat.

Ez év márciusában az asszony egy ismerősétől, akit megkért arra, hogy nézzen utána vajjon nyertek-e a sorsjegyek, azt az értesítést kapta, hogy mindkét sorsjegyet még augusztusban kihúzták 20,000 és 60,000 korona főnyereménnyel.

Ez örvendetes értesítés után, ami bebizonyult több bankháznál tett kérdezősködés alapján is, az asszony rögtön fölkereste **Honstschik** urat, akinek átadta a sorsjegyeket. Nagy örömmel állított be hozzá:

— Uram, nyertek a sorsjegyeim 80 ezer frankot.

Honstschik ur meglepett arcot mutatott.

— Hogyan, ez igaz volna.

Ezzel az asztal fiókjához lépett és kivett két török sorsjegyet. Az asszony megnézte a papirokat és most ő lepődött meg, mert a sorsjegyeknek egészen más számuk volt.

— Uram — mondá — hiszen ezek nem az én sorsjegyeim!

Mivel pedig a papírügynök a mellett maradt, hogy a két sorsjegy az asszony tulajdonát képezi, ez belátta, hogy alaposan be lett csapva.

Az asszony feljelentésére a rendőrség megindította a vizsgálatot, amelynek alapján kiderült, hogy **Hitzky**nek csakugyan a kihuzott sorsjegyek képezték tulajdonát. A bizonyítékok sulya alatt a papírügynök aztán bevallotta, hogy a sorsjegyeket átadta bátyjának, aki azokat elvitte magával. Bátyja hollétét azonban nem akarja megmondani. Azt állítja ugyanis, hogy nem tudja, hol van, de ez valószínűtlen. A rendőrség Konstantinápolyba telegrafált, hogy megtudja, vajjon felvették-e a főnyeremények összegét.

A papírügynököt letartóztatták.

A százados regénye.

(Capp Albert és Ohidi Ida drámájához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Altalános feltűnést kelt **Capp** Albert honvédszázados öngyilkossága s az az öngyilkossági kísérlet, melyet ezzel kapcsolatban egy fiatal leány, **Ohidi** Ida, követett el Budapesten. Erről a két szomorú esetről, melyről már tegnap megemlékeztünk, ma a következő érdekes részleteket jelentik:

Capp, mint megirtuk, Fiumében vált meg az élettől, még pedig kombinált nemét választva az öngyilkosságnak. A fiumei Baross-mólón, mely magasan emelkedik ki a tenger hullámaiból, először föbelőtte magát, úgy, hogy utánna a tengerbe kellett zuhannia. A biztos halált kereste, úgy azonban, hogy soha senki meg ne tudja, hogy hová, merre tűnt. E célból zsebeit teletömte sulyos kavicscsal, hogy lesüljedjen a tenger fenekére. A revolvért is magához erősítette, vékony kötéllel volt a nyakára kötve. **Capp** azonban mégis a felszínre került s egy révhajós kifogta a tengerből. A szállóban, a hol Fiumében lakott, megállapították kilétét, de semmiféle irást nem találtak, a mely megmagyarázta volna rettenetes elhatározását.

A táviródrót nyomban megvitte a hirt Budapestre. A Ludovika-akadémiában, melynek tanára volt, nagy megdöbbenést keltett öngyilkosságának híre. **Capp** ezelőtt a tüzérségnél szolgált, majd áttétette magát a pozsonyi 13. honvéd gyalogezredhez s innen került a Ludovikába, tanári minőségben. Eszes, képzett és tehetséges katonatiszt volt. Tanítványai szerették s tisztársai is nagyrabecsülték. A vig társaságot szerette, jókedvűről és kacagató ötleteiről volt ismeretes. Így tudták róla, hogy rendezett viszonyok között élt, anyagi gondok nélkül, nem tudták tehát mire magyarázni váratlanul jött öngyilkosságát. Annál kevésbbé, mert csak az előző napon ment szabadságra s tisztársaitól és ismerőseitől szokott jókedvével bucsuzott el.

Az eddig titokzatos és homályos drámára fényt vett egy öngyilkossági kísérlet, a melyet az elmúlt éjjel követett el egy fiatal és szép uri leány.

A budai parton levő Fiume-szállóba tegnap este egy 20—25 év körüli urileány szállt be. A szálló személyzetének feltűnt a leány szomorú arca, kisírt szeme s észrevették azt is, hogy éjjel nem feküdt le, hanem hosszasan, keservesen zokogott. Már-már értesíteni akarták erről a rendőrséget, a mikor egyszerre nyöszörgés hallatszott ki a leány szobájából. Behatoltak hozzá és a földön fetrengve eszméletlen állapotban lettek. A segítségül hívott mentők megállapították, hogy a leány *marólu-got ivott*.

A méreg veszedelmesen összemarta a nő belsejét s eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy *életveszélyes* sebesülést szenvedett s felgyógyulásához alig van remény. Eszméletét az egész nap és este folyamán egy pillanatra sem nyerte vissza, úgy, hogy a rendőrség eddig ki sem hallgathatta.

Ruhájának zsebében, — mint irtuk — a rendőrség több levelet talált, a melyeket **Capp** Albert, az öngyilkossá lett százados irt hozzá s ezek egyike Fiuméből van keltezve. Meleg szeretettel bucsuzik ebben a levélben **Capp** s arra céloz, hogy nyomasztó anyagi viszonyai utáltatták meg vele az életet.

Capp százados, ki negyven éves és nőtlen ember volt, a mult esztendőben ismerkedett

meg **Ohidi** Idával Pozsonyban. Mikor azután **Capp** Budapestre helyezték, a leány utána ment, mint menyasszonya s **Capp** az utóbbi időben azon volt, hogy mielőbb feleségévé tethesse. Valószínűleg itten volt valami akadály, — talán nagy szerelmük dacára sem lehettek volna az egymáséi — a mi a halálba kergette a századosot, különben a kettős öngyilkosságot aligha lehetne megmagyarázni.

Ohidi Idának apja, a ki nyugalmazott hivatalnok, Budapesten él nagy szegénységben, a Baross-utca 15. számú házban, hol ágybérlete van. Ma reggel megjelent a főkapitányságon s bejelentette, hogy leánya tegnap eltűnt hazulról és félt, hogy öngyilkossá lett. A mikor ugyanis leánya vőlegényének öngyilkosságáról értesült, kijelentette előtte, hogy nélküle nem tud élni s ő is öngyilkossá lesz. Ekkora azonban a rendőrségnek már tudomása volt **Ohidi** Ida öngyilkossági kísérletéről, a mit kimélettel a tudomására hoztak. A nagyszakállas, roskadt aggasztyán sirva rohant a Rókusba szerencsétlen gyermekéhez, öreg napja egyetlen támaszához, de nem bocsájtották be hozzá.

Capp százados öngyilkossága még bonyolultabbá vált így, de a közelebbi napok talán majd megmagyaráznak mindent.

A pénzügyi-bizottság ülése.

(A város zárszámadása. — A Polgári Takarékpénztár és a város betéte. — A városi pénzek elhelyezése. — Az új számvizsgáló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

A tisztújítás óta ma tartott először gyűlést a város pénzügyi bizottsága. Az ülés sorrendjén fontos ügyek szerepeltek, megannyi a város vitális érdekeibe vágó kérdés, jellehet ezekkel minden évben szükségszerűen foglalkozik a bizottság.

A tanácskozás megkezdése előtt **Lócs** Rezső, az új adóügyi tanácsos s mint ilyen pénzügyi-bizottság elnöke, ki azelőtt több éven keresztül, míg a bizottság élén **Kádas** Kálmán állott, a jegyzői tisztet töltötte be, ma mint elnök új tisztében bemutatkozott a bizottságnak és a tagokat arra kérte, hogy szakértelmükkel támogassák őt fontos tisztének viselésében. A maga részéről igéri, hogy minden munkásságát a város érdekeinek előmozdítására fogja fordítani.

A bizottság tagjai nevében **Tolnai** János dr. meleg szavakban üdvözölte a bizottság új vezetőjét, ki pénzügyminisztere Aradnak. Sikert kíván működéséhez és biztosítja őt a bizottság tagjainak támogatásáról, jóakaratról.

A jelen voltak megéljeneztek az új elnököt s azután áttértek a tárgyalásra, melynek során elsőnek a város 1901. évi zárszámadását vették elő. A számvévőség készítette számadásokat **Tedeschi** Viktor, a kiküldött számvizsgáló átvizsgálta s betérjesztette a pénzügyi-bizottsághoz, mely hivatva van javaslatot tenni a közgyűléshez az iránt, hogy a számvévőségnek megadassék-e a felmentvény, vagy nem.

Tedeschi Viktor indítványára a bizottság abban állapotott meg, hogy a számvévői hivatalban az egyes tételekre bök-próbát végez s ennek eredményéhez képest fog javaslatot tenni a közgyűlésnek a felmentvény megadására vonatkozólag.

A zárszámadás lezárási összege 1.698,863 korona 60 fillér; ez a szám mutatja az 1901. év pénzforgalmát, míg a költség előirányzattal hasonlítva össze a zárszámadást, ez 13,325 korona zárlat-többletet mutat. Vagyis a bevételek növelése, illetőleg a kiadások megszorítása ál-

tal a város az előirányzott összegnél tizenháromezer koronával többet takarított meg.

Szó került ezután a város pénzeinek elhelyezéséről. A múlt évben az Arad-csanádi gazdasági, Aradi első takarékpénztár-, Aradi ipar és népbank- és az Aradmegyei takarékpénztár kezelték a város betéteit. Most már a reaktiválás alatt álló *Polgári Takarékpénztár* is folyamodott a városhoz ennek anyagi- és erkölcsi támogatását kérve.

Arra vonatkozólag, hogy a folyó évben a város pénzei arányosan felosztva a Polgári Takarékpénztárnál, mint ötödik pénzintézetnél is elhelyeztessék-e, Lócs Rezső elnök a következő javaslatot tette:

Mondja ki a bizottság, hogy ma még nem javasolhatja a közgyűlésnek azt, hogy a városi pénzek elhelyezésénél a Polgári Takarékpénztárt ugyanolyan összegű betétben részesítse, mint a többi négy pénzintézetet, elsősorban mert a pénzintézet tulajdonképpen még nem alakult meg; másodsorban azért sem, mert míg a többi pénzintézet minden évben bemutatják a városnak mérlegeiket, mely a bizalom alapjául szolgál, addig a Polgári Takarékpénztár ezt nem teheti meg.

Van azonban a reaktiválás alatt álló pénzintézetnél Aradvárosnak egy betéte *időköz nem kötött moratóriummal* a visszafizetésre, melynek összege a tőkésített kamatokkal együtt *114015 korona 52 fillért* tesz ki. Tekintve, hogy ez a betét a városra nézve felette kedvezőtlen feltételekkel van elhelyezve a pénzintézetnél, mondja ki a bizottság azt, hogy a moratóriumtól eltekint s a száztizennégyezer koronát *új betétként hagyja meg a polgári takarékpénztárnál*, feltéve, hogy ez elfogadja azokat a feltételeket, amelyekkel a város pénzei a többi takarékpénztárakban gyümölcsöznek.

A pénzügyi-bizottság *egyhangu* helyesléssel fogadta el Lócs Rezső prozódóját, a fenti határozatot meghozta s evvel a Polgári Takarékpénztárnál fekvő tőkét *mobilitássá tette*.

A bizottság, még mielőtt ezt a határozatot meghozta volna, foglalkozott a pénzelhelyezés módzataival is. A pénzintézetek ugyanis bejelentették a polgármesternél, hogy a város pénzeit a folyó év január hónapjától kezdve a kamatláb leszállása következtében csak úgy fogadhatják el ezután 5% mellett, ha a betétek után járó *tőke kamatadót* egészen a város fizeti. Ez az ajánlat — mint ezt *Révész Adolf* bizottsági-tag a mai ülésen kifejtette — olyan kedvező és tekintve azt, hogy a kamatláb még mindig leszálló tendenciában van, a városra nézve olyan előnyös, hogy azt *köszönettel* kell a törvényhatóságnak elfogadnia. A dolog aként áll ugyanis, hogy dacára a kamatláb leszállításának, a pénzintézetek a tavalyinál csak *egy-negyed százalékkal* kisebb kamatot ajánlottak fel a városnak.

A bizottság el is fogadta volna a pénzintézetek feltételeit, határozatot *Boros Vida, Fetter Géza* és *Tedeschi Viktor* javaslatára még sem hozott, mert a pénzügyi-bizottságnak ez-uttal csak az volt a feladata, hogy a pénz elhelyezés tényére és nem a kamatviszonyok meghatározására nézve tegyen javaslatot.

A bizottság végül elhatározta, hogy a jövő évi zárszámadások felülvizsgálására kiküldendő *számvizsgálónak* újból *Tedeschi Viktor* hozza javaslatba, s evvel az ülés véget ért.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az Arad-hegyvidéki turista-egyesület** választmányja ma d. u. 6 órakor a „Vasszálló” termében gyűlést tart.

(*) **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyeletének aradi fiókja**, szombat este 8 órakor az egyleti helyiségben (Pécskai-ut 1. Linal-féle vendéglő) választmányi ülést tart.

Az eltított részvények.

(Egy fővárosi orvos hagyatékának története.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 4.

A budapesti rendőrségnél bűnügy van folyamatba, melyet egy fiu indított meg, azzal vádolván édes anyját, hogy meghamisította elhalt első férjének végrendeletét, eltította a meglévő ingó vagyon nagy részét s a fiát majd *száznyolcvanezer forinttal megkárosította*. A főkapitányságon az ügyet a szereplők előkelő állására való tekintettel felette nagy titoktartással kezelték. A vizsgálatot *Arányi Taksony* rendőrtanácsos vezette s az eredményről a főkapitány közvetlenül referáltatott magának. Az eset a következő:

Nyolc esztendeje lesz, hogy a főváros egyik előkelő orvosa meghalt. Nagy vagyon maradt hátra, a melyet felesége és két gyermeke örökölt. A gyermekek még kiskorúak voltak. Az idősebbik orvosnak készült, a fiatalabbik magánhivatalnoknak. Az anya két évvel az ura halála után letette az özvegyi fátvölt és felesége lett egy római katolikus lelkész ek, a ki természetesen előzőleg kilépett az egyház kötelekéből. A házaspár felette boldogan élt. Gyermekekük ugyan nem született, de a legteljesebb harmóniát nem zavarta közöttük jó ideig semmi.

Egyszerre újból nagy csapás érte az urnót. Férje reggelre kelve tisztára megvakult. A főváros szemorvosai mindent elkövettek ugyan, de a férj szemévilágát nem nyerte vissza többé. Közben a fiuk felnőttek. Az idősebbik felvette vagyonát és megnősült. A fiatalabbik könnyelmű életet élt. Mindennap vendége lett az orfeumoknak, kávéházaknak, szabad idejében pedig váltókat irt alá. Adóssága így rohamosan szaporodott s az ifju egy szép napon azon vette észre magát, hogy apai örökségéből nem maradt egyebe, csak egy nádor-utcai kis telke.

Az ifju erre a felfedezésre magába szállt, megkomolyodott és maga is családi tűzhelyet alapított. Most már szolidan, gazdaságosan élt, de a kis vagyon, a mely beépítetlen telek lévén, nem jövedelmezett, alig egy esztendő alatt szintén eluszott. A fiatal családapa most az édesanyjához fordult s pénzt kért tőle, de nem kapott.

Kutatni kezdte erre, hogy miért is fogyott el az ő vagyona előbb, mint a bátyjé, elment az árvaszékhez és kikereste elhunyt atyja végrendeletét. Meglátta ott az irások között azt az elszámolást is, a melyet édesanyja nyújtott be az árvaszékhez s a mely a fiu nevelési költségeiről szólt. A számlák szerint az anya négyannyit költött fiára, mint a miről a fiu tényleg tudott. A fiu vérszemet kapott, tovább kutatott s az egyik fővárosi bankban megtudta, hogy édes anyjának negyven pesti magyar kereskedelmi bankrészvénye van, a melyek ma is az elhalt férj nevére szerepelnek. Megnézte erre a végrendelethez mellékelte vagyonleltárt, de ebben a részvénynek *semmi nyomát sem talált*. Kérdőre vonta az anyját, de ez feleletre sem méltatta.

A fiu most a végső eszközhöz fordult. Ügyvédje révén *feljelentést tett az anyja ellen okirathamisítással és csalással vádolván őt*. A rendőri nyomozat folyamán pedig bebizonyult, hogy az urnó a negyven bankrészvényt tényleg eltította az árvaszék elől. Megkárosította ezzel a fiát, de megrövidítette a kincstárt is, a mely esetben a részvények értékének örökösödési adójától. Ezen a címen immár a kincstári jogügyek igazgatósága is bejelentette igényét a negyven részvényre, a melyet a rendőrség a napokban már bűnügyi zárlat alá helyezett.

Az arad-ujaradi vashid.

(Báró Splényi miniszteri titkár Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Aradvárosnak mostanában talán nincs egyetlenegy olyan ügye, mely mélyrehatóbban érdekelné a város jövő fejlődését, kulturális haladását, mint az Arad és Uj-Arad között léteendő vashid ügye.

Ha a multba visszatekintünk és mérlegeljük az utóbbi évtizedekben alkotott intézményeket, talán ezek között sem találunk oly nagy horderejű kérdést, mint ennek a látszólag csekély fontosságú vashidnak a kérdése.

Mert ha a konzekvenciákat logikusan levezetjük, annak végeredményeképp arra kell jutnunk, hogy egy Arad és Uj-Arad között építendő vashid által a vagyonos Uj-Arad forgalmilag, gazdaságilag, kulturailag Aradhoz csatoltatnék, Arad gazdaságát gyarapítaná.

Hogy evvel a kérdéssel mért foglalkozunk most, arra nagyon közelfekvő az a körülmény, hogy az arad-ujaradi vashid ügye most jutott ugyszólván dűlőre.

A pénzügyiminiszterium egyik tisztviselője, *Splényi báró* miniszteri titkár Aradon időzik s behatóan foglalkozik az arad-ujaradi vashid kérdésével.

A miniszteri titkár olyan nagyfontosságú kijelentéseket tett, mindenestre illetékes helyről eredő előleges megbizásból, a melyekből az tűnik ki, hogy a hid ügye most már ugyszólván égetővé vált.

(Az állam állaspontja.)

Mindenekelőtt meghatározzuk, hogy a vashid ügyében mi az állam állaspontja. Előre kell bocsátani, hogy az a fahid, mely jelenleg Aradot a tulsó parttal összeköti, a kincstár tulajdona, melyet a kincstárnak, törk-szakad, de fenn kell tartania. Ez a hid, mely a várral, forgalmi szempontból, tehát zsákutcával, köti össze Aradot, Aradnak mitsem jelent. Akár van, akár nincs.

Arad forgalmát a mostani hid nem emeli, nem szabályozza. Az állam azonban nem köteles evvel törődni, mert az államnak az az egyedüli gondja, hogy a jelenlegi hidat jókarban fenntartsa. Minthogy azonban a jelenlegi fahid tarthatatlan állapotban van, egy új vashid építéséről kell gondoskodnia. Ez a vashid pedig, az állam intenciói szerint, ugyanazon a helyen épülne, a hol a jelenlegi van, már csak azért, mert itt kerülne legkevesebb pénzbe.

Ennek a hidnak a megépítése pedig már csak hónapok kérdése. A pénzügyiminiszterium *jövő évi költségvetésében már benne lesz az aradi hid költsége* melyet olyképen szándékoznak beállítani, hogy az minél kevesebbet tegyen ki. A zentai hid beomlása intő példaul szolgált s most az összes állami hidakat, melyek rossz karban vannak, rekonstruálják. Ezek pedig sokba kerülnek s így egy-egy hidra keveset tudnak szánni.

(Aradváros feladata.)

Ha most már Arad város a hidépítés ügyét olyképen szeretné megoldani, hogy ez a város jövő fejlődésére haszonnal járjon, akkor mindenképpen meg kell akadályozni, hogy a kincstár a régi helyén építse fel a hidat.

Hogy a megoldás helyesebb módját megkeresse, már most, lehető legrövidebb időn belől mozgalmat kell indítania. Meg kell váltani a vámoskat, hogy a hidépítés költségeit biztosíthassa magának s ha a kincstártól a vámszedés jogát megváltotta, arra a helyre építheti a hidat, a melyre akarja.

A pénzügyiminiszterium kebelében már elhatározásba ment, hogy legközelebb egy ve-

gyes bizottságot küldenek ki. Ez a vegyes bizottság az államépítészeti hivatal, a honvédelmi a közös hadügyi, a kereskedelmi, a pénzügyi miniszteriumok és Arad város közegeiből fog állani. Ez a vegyes bizottság meg fogja alapítani, hogy ki építse a hidat, a kincstár e, vagy a város, vagy egyik a másik hozzájárulásával. Ez a vegyes bizottság lenne hivatva arra is, hogy a városnak esetleg jutányos áron, szóval előnyös feltételek mellett megszerezze a vámszedési jogot.

Az eddigi vámbevételök összege 16—18,000 forint, a csónak átkelés is mintegy 8000 forint jövedelmet hajtott a kincstárnak. Tekintve, hogy egy nagy hid nagyobb forgalmat tudna előidézni, bizonyos, hogy a vám is sokkal többet jövedelmezne. Ez pedig reális számításnak alapját képezne.

(A hid helye.)

Most, hogy Splényi báró itt tartózkodik Aradon, Darvas Lajos kir. mérnök társaságában végigjárta a Maros mind a két partját, hogy az esetleg megépítendő hid helye iránt tájékozást szerezzen be magának.

Többféle kombináció merült fel ez alkalommal. Alkalmos helyek a következők lehetnének:

- A Halász-utca folytatásában;
- Az Atzél-féle teleknél;
- Az Eötvös-utca folytatásában;
- A városháza mögött;
- A Nagykörút végződésénél.

Ezek közül Darvas mérnök számítása szerint, s ezt a számítást a miniszteri titkár elvileg a magáévá tette, legelőnyösebb és legcél szerűbb volna az a hid, mely a nagykörút végénél, a nyári színház mögött, egyenesen Uj-Arad főutcájára vezetne. Ez az összeköttetés járna forgalmilag a legelőbb haszonnal. A hid tervezésénél már figyelemmel kell lenni arra, hogy a villamos vasut valamikor Uj-Aradon is bevezethető legyen. Ennek a hidnak erősnek, nehezeknek kell lennie, mert nagy kocsiforgalomra van kitévése.

Egy másik, könnyebb közúti hid épülhetne az Eötvös-utca, vagy a városháza irányából. Az a hír, hogy a hid milliókba kerülne, egyszerűen mesebeszéd.

Darvas mérnök, mint szakértő, két ilyen, egy nehezebb és egy könnyebb vashid összes költségeit 800,000 forintnál jóval kevesebbre teszi.

Ez az ugynevezett két hid rendszer a miniszteri kiküldött tetszését is megnyerte.

A miniszteri titkár eljárásáról beszámol a miniszternek. Látnivaló tehát, hogy a cselekvés ideje elérkezett. Aradvárosának most arra kellene törekednie, hogy a vegyes bizottság kiküldését szorgalmazza és az olcsó vám-megváltás iránt minél hamarabb megtegye a lépéseket.

HIREK.

A szecesszió.

— Főolvasás a Szabad Lyceumban. —

Arad, április 4.

Az aradi Kölcsey-Egyesület kebelében fennálló Szabad Lyceum-ban ma tartották meg az utolsó előadást. És az utolsó főolvasó-est érdekességében méltó volt elődeihez, tartalmára nézve pedig vetekedett azok legelsőivel.

Az utolsó előadó Steiner József kir. mérnök volt, a ki a művészetek modern irányzatáról tartott szórakoztató, érdekes és tanulságos előadást a városháza dísztermében.

Kit is ne érdekelne ma mindaz, a mi a szecesszió körül forog. Steiner mérnök pedig ügyes kézzel ki tudta választani azt a témát, a

melyet ekszplikálni nemcsak érdekes és tanulságos, hanem szükséges is. Utón-utfélen találkoztunk emberekkel, a kik dobálóznak a „szecesszió“ szóval anélkül, hog. értelmével, avagy csak fogalmával is tisztában volnának, s a kik füre-fára ráfogják a szecesszionizmust.

Ezt az irányt alig hallottuk még olyan találoán definiálni, mint Steiner Józseftől.

Ez a Bécsből hozzánk származott szó nálunk gyűjtőfogalmává vált mindannak, a mi nem közönséges, akár szokatlanul szép, akár szokatlanul csunya. Általános neve mindannak, a mit az emberek meg nem értenek, vagy a mit a művészek megérteni nem tudnak, sőt annak is, a minek a művészethez tulajdonképpen semmi köze, s a mi csak ezen elnevezés védőszárnyai alatt akar a művészethez közelebb jutni.

Valóságos művészet történeti tanulmány volt az, a mit Steiner József hallgatói elé tárt felolvasásában. A nagyszámú közönség meleg érdeklődéssel haligatta és végül bő tapssal jutalmazta a felolvasót, kinek dolgozatát lapunk vasárnapi számának tárcarovatában fogjuk közölni.

Az előadás érdekességét nagyban növelték azok a valóban művészi vetített képek, melyeknek Aradon csak egy hivatott mesterük van: Rozsnyay Kálmán.

— Helyi papírok biztosíték-képessége. A város pénzügyi-bizottsága mai ülésén megállapította azokat az értékeket, amelyekben a helyi pénzintézetek és vállalatok papírjait a város biztosítékul elfogadhatja. Aradi első takarékpénztár részvénye 2500 kor., Aradmegyei tkp. 1900 kor., Aradi Ipar- és Népbank 850 kor., Arad-csanádi tkp. 840 kor., Széchenyi-gőzmalom 600 kor., Ujaradi tkp. 400 kor., Viktória tkp. 240 kor., Ujaradi Népbank 240 kor., Arad-csanádi vasutak elsőbbségi részvényei 230 kor., a többi részvényei 200 kor., Aradi közúti vasut 160 kor., Weitzer-féle waggongyár részvényei 115 korona.

— Tüntetés a műegyetemen. A budapesti műegyetemen az építészeti és mérnöki szakosztály hallgatói ma délbén tüntetést rendeztek Czigler Győző műegyetemi tanár mellett, akit a Kossuth-mauzóleum pályázatának eldöntése alkalmából többen a nyilvánosság előtt megtámadtak. A műegyetemi hallgatók zajos éjjelezés közben járták körül az épületet, majd Czigler tanár termébe vonultak, ahol az építészeti hallgatók nevében Szűz Gyula, a mérnök hallgatók részéről Török Kálmán negyedéves technikus tolmácsolta a műegyetemi hallgatók bizalmát és ragaszkodását a népszerű tanár iránt, akit szeriptük méltatlanul hurcoltak meg. Czigler tanár melegen köszönte meg a nem várt óvációt és kijelentette, hogy mint eddig, ezentul is lelkiismeretét és meggyőződését fogja követni s ettől nem fogja eltéríteni semmiféle megtámadtatás. A hallgatóság e beszéd után szép csöndben eloszlott.

— Ferenc Szalvátor főherceg Budapesten. Bécsből táviratozzák, hogy Attems grófot a budapesti negyedik lovasdandár parancsnokát legközelebb hadosztályparancsnokká nevezik ki. Attems helyét Budapesten Ferenc Szalvátor főherceggel, a király vejével töltik be, akinek a budai királyi lakban rendeznek be állandó lakást. A főherceg már legközelebb elfoglalja új állását, Mária Valéria főhercegnő gyermekeivel csak az ősszel jön Budapestre, a mikorra teljesen berendezik a lakást a főhercegi családnak, mely állandóan Budapesten fog lakni.

— A szentesi mandátum. A kir. Kuria ma délbén hirdette ki határozatát a Molnár Jenő dr., Szentes város képviselője ellen beadott petíció dolgában. A Kuria a petíciót elutasította, mert a kérvényezők a kérvény nagy részét visszavonták, amit pedig fenntartottak, annak tényálladéka hiányos, mert az állítólag megvásárolt választók neve sehol sincs felsorolva. A petíció anyaga tehát nem alkalmas a vizsgálat elrendelésére.

— Nyári vihar. Valóságos nyári vihar vount el ma délután 4 óra tájban Arad fölött. Dörgött az ég, villámlott erősen, közben pedig szakadt a zápor, mintha csak nyár közepén lennénk. A szegedi Meteor mára kritikus napot jósolt s a mint látszik, jövendőlése be is teljesült.

— Aradmegyei reformátusok ügye. A szabolczi ref. egyházmegye tegnap tartotta évi nagygyűlését, a melyen mély részvétellel emlékeztek meg Tisza Kálmán, az egyházmegye világi elnökének elhunytáról. A napirend során a következő aradmegyei ügyeket intézték el:

A szentleányfalvai iskola államosítása tárgyában kötött szerződést az egyházmegye jóváhagyva, az egyházkerületi közgyűlés megerősítése elé felterjeszti. Ugyancsak a szentleányfalvai egyháznak engedélyt adnak arra, hogy az egyházi adó még ez évben a régi adókulcs szerint vettessék ki. A szentleányfalvai egyháznak segélyért való kérvényét, mivel arra az egyházmegyének jelenleg alapja nincs, elutasítják. A német-peregi egyház templomot és tornyot akar építeni különböző segélyekből, mivel azonban a templom és torony terv a szakértői vélemény szerint nagyon is pótlásra szorul, e pótlások teljesítése végett a tervet a gyűlés visszaadja s az építési engedélyt csak akkor adja meg, ha majd az egyháznak együtt lesz az építési költsége. A kis-peregi és német-peregi egyház hátralékos tartozásainak kifizetése egy évi halasztást ad a gyűlés, de elvárja, hogy a tartozások 1902. évi december 31-ig kifizetessenek. Nagy Ferenc kisperegi tanító fizetésének állami kiegészítése iránt beadott kérvényét pótlás végett visszaadják. Végül Nagy Lajos nagy-zerindi tanítót jelenlegi állásában végleg megerősítették, mely után nevezett tanító a tanítói esküt a gyűlés színe előtt letette.

— Tűz az éjszakában. Az éjjel 12 órakor tűz ütött ki özv. László Lajosnének kiskarika-utca 8-ik számú házában, mely a választó-utca sarkán van. Az épület menyezete fogott ismeretlen okból tüzet s hogy ennél nagyobb szerencsétlenség nem történt, az annak tulajdonítható, hogy a ház födele a délutáni esőtől nedves volt s így a kéményből kiömlő szikrák nem gyújtottak. A tüznél megjelent Berecz Ferenc rendőrkapitány és Stankovits Milos parancsnok vezetése alatt a tűzoltóság, mely néhány perc alatt lebontván a menyezetet, a tüzet eloltotta.

— Katona és polgár. A székesfehérvári 17-ik honvédezred kaszárnyájában, mint a Székesfehérvár írja, kinos eset történt: Auerbach Jakab butorkereskedő egy számlával elküldte rokonát, Strassmann Bélát a honvédlaktanyába Berger őrmesterhez. Strassmann a kapu alatt egy káplár szólította meg. Strassmann megmondta mi járaban van. Ekkor az ott álló tisztek közül egy főhadnagy néhány sértő szót kiáltott a fiatal ember felé, aki erre annyit szolt vissza: „Művelt embernek nem való gy beszélni.“ A tiszte ekkor káromkodni kezdett. A fiatal ember ekkor már kint volt a kapun, s az utcáról megtorlasképpen leszedta a főhadnagyot. A főhadnagy parancsot adott ki, hogy Strassmann hozza vissza. Két közlegény utána futott az utját szintén szaladásra vett Strassmannnak, s a liget sarkán utolérték és megragadták. A katonák erőszakkal vitték be Strassmann a laktanyába, amelynek kapujában az ott álló tisztek közül most egy másik tiszt kivont karddal várta. A fiatal ember, látva a támadó szándékot, megragadta a tiszte kardját, s csak többiek közbeiepése akadályozta meg a vérontást. Strassmann azonban a főhadnagy fölvitette az

országába s fogva tartotta. Mintegy negyedórai fogság után, mindkét fél szerencséjére, egy higgadt tiszt, aki különben nem volt tanuja az esetnek, megtudta a dolgot, s azonnal a főhadnagynoz sietett. Intézkedett, hogy Strassmant szabadonbocsássák. Ez az eset város szeretért-hető megdöbbenést keltett. Strassmann személyes szabadság megsértése miatt a főhadnagy pedig becsületsértés címen emeltek panaszt egymás ellen.

— **Az öngyilkos jelölt honvédhadnagy.** Szunter Miklós aradi honvédhadnagy, akinek öngyilkossági kísérletéről lapunk mai számában irtunk, még mindig élet-halál között fekszik lakásán. Most már valamivel nyugodtabb, sőt állapotában délig némi javulás is állott be, de után a beteg állapota nem változott.

— **Gazdasági harc a parlamentben.** A függetlenségi pártok nagy harcra készülnek a most folyó kiegyezési tárgyalások alkalmából. Innen van, hogy azokat az itt-ott felmerülő kontroverziákat a delegáció kérdésében mindenképen elnyomni igyekeznek. És ez most sikerült is. A Kossuth-párt minden erejével a gazdasági kiegyezés ellen fordul. Már a most Bécsben megszakadt tárgyalások alkalmából holnap, vagy hétfőn a napirend előtt, esetleg sürgős interpelláció alakjában szóvá teszik a vámtarifa kérdését és megkérdezik Széll Kálmán miniszterelnöktől, hogy mi az osztrákok követelése. A házban meginduló kiegyezési tárgyalásokon pedig el vannak határozva, hogy a legnagyobb eréllyel fogják követelni az önálló vámterület felállítását. A függetlenségi párt régi és tekintélyesebb tagjai állanak a mozgalom élén és harcra tüzelik az ifjuságot. Ugy, hogy valóban kemény parlamenti vitára van kilátás. E vita már májusban megkezdődik.

— **Csordás Lidi meghalt.** Vácott, a fegyházban, hol életfogytiglani büntetését töltötte, meghalt egy asszony, kinek fekete lelkét számos gyilkosság ónsulya nyomta. A Hódmezővásárhelyen történt tömeges mérgekeverések ügyében s híres Jäger Mari méltó társa volt Csordás Lidi, kit a törvényszék büneiért életfogytig tartó fegyházra ítelt. A 1897-ben felpattant mérgekeverések e főhőse az ítélet óta ott töltötte életét Vácott, míg most a halál megváltotta élete szenvedéseitől. A gyilkos nő meghalt s így elég tétetvén a földi igazságszolgáltatásnak, most az örök bíró ítélőszéke előtt fog számolni állatias, kegyetlen tetteiért. Csordás Lidi neve sokszor és sok bűnben szerepelt a szenzációs végtárgyalás során. Hódi Pálné Csordás Lidia 1868-ban született. Napszámosnő volt ki még írni-olvasni sem tanult meg. Főbűnös volt Csordás Lidi: Varga Juliana, Csordás Nagy Andrásné Hódi Judit (Csordás Lidi anyja) és Varga Istvánné szül. Imre Erzsébet elmérgezése en. Az első ítéletet a szegedi kir. törvényszék 1897. július 23-án hozta a monstreügyben. Nevezetes Csordás Lidi szerepe azért, mert ő mondta azt a borzasztó jóslatot, hogy az ügyben szereplő bírák és ügyészek rövid idő alatt el fognak halni, a mi jobbra be is következett.

— **Végzetes leányszöktetés.** Béres János vaskuti gazdaember ek van egy 18 éves leánya, a ki után bolondultak a falubeli legények, de leginkább Tanka Illés, egy odaváló jómodu gazdaembernek a fia, a kit a leány folyton került, mert ki nem álhatta. Tankának régóta az volt a terve, hogy a leányt elratolja a szüleitől. Tervét tegnap este végre is hajtotta. Tanka két legénypajtását, Vörös András és Süke Bálintot kérte fel segídezésre, a kiket előbb a korcsmában leitatott. Azután felültek Vörös András kocsjára és elhajtottak Nagy András korcsmájába, a hol a fiatalság táncolt. Mikor a táncnak vége volt és a leányok távozni akartak, Béres Marit a három legény megragadta és kocsiá dobta. Özvegy Suba Pálnét és uno-

káját, a 8 éves Suba Rózát a vágató lovak elgázolták, miközben a kis Suba Róza szörnyet halt, az öreg asszony pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A legények a lekötözött leánynyal egy szállásra hajtottak, ahol a leányt egy kamrába zárták. A rablók még meg sem pihenhetek, a mikor az elrabolt leány apja és két rokonuk kocsin megérkeztek és követelték a leány kiadását. A három legény azonban elzárta az ajtókat és az ablakon keresztül fenyegették Bérest, a leány apját, hogy agyonlövök, ha el nem távoznak a szállásról. Béresék feltörték az ajtókat, de mikor be akartak hatolni, a benlevő legények az ablakon át Makra Illést, Béres rokonát agyonlőtték. A mint észrevették, hogy Makra elesett, a három legény megijedt és az ablakon keresztül menekült, de a csendőrök másnap mind a hármat letartóztatták.

— **Öngyilkos gazdasz.** Kassáról jelentik, hogy ott Menyhárt Lajos gazdasz szíven lötte magát. Az öngyilkosság oka szerelem.

— **A Marconi táviró.** A Marconitáviró társaság — mint nekünk táviratilag jelentik — aláírt egy szerződést, melynél fogva amerikai jogait és szabadalmait eladja egy amerikai társaságnak, a mely 6,150.000 dollárnyi tőkével alakult meg. A kanadai kormány olyan szerződést kötött, a melyben 16 000 font sterlingnyi hozzájárulást ígér egy Marconi-állomás létesítéséhez, a mely Kanada partvidékéről távirókat továbbítana Angliába.

— **Sada-Yako balesete.** A Budapesten nemrég vendégszereplő Sada-Yako és társulatáról szomorú hír érkezik. A táviró ugyanis jelenti, hogy vasuti szerencsétlenség érte őket. Sada-Yako japán társulata, amely e hó elején meg akarta kezdeni vendégszereplését, a moszkva-smolenki vonalon Krasnoje mellett szerencsétlenül járt. Az étkező kocsi, amelyben ültek, kisiklott. A villamvilágítás ennek következtében megszűnt, mi által nagy pánik keletkezett. A rémület következtében többen a társulat tagjai közül megsérültek. Köztük a társulat impresáriója is. A kisiklás a vágányok meglazulása következtében történt.

— **A fiumei sztrájk.** Fiuméből jelentik nekünk, hogy ma reggel az összes sztrájkoló munkába állottak és így a sztrájk teljesen megszűnt. Hajnal óta óriási sirokkó dühöng és most ez gátolja a ki- és beraktározási munkálatokat. A sztrájk megszűnését megelőzőleg az összes fiumei vállalatok fejei értekezletet tartottak. Kuranda Emil, az Adria tengerhajózási vállalat vezérigazgatója elnöklete alatt, melyre Budapestről lovag Lederer Sándor is lejött. Ezen az értekezleten határozták el, hogy a sztrájkoló minden megadható követelését teljesítik. Ennek tulajdonítható a sztrájk gyors megszűnése. A munkások sikerén felbuzdulva, ma a pékek próbálkoztak meg a bérharcral. Az éjjel valamennyien kiálltak a munkából, s reggelre egész Fiumében nem volt egyetlen friss sütemény. A mesterek táviratilag rendeltek magyar és olasz sütősegédeket.

— **Az uri leány meg a szolgálja.** A szolgálja szerelmes volt a gazdája leányába s mikor ez nem akarta meghallgatni, előbb őt ölte meg, azután magát. A tragédia Eszéken történt, mint ezt zágrábi tudósítónk jelenti. A hetvennyolcadik gyalogezred őrnagyának, Tirgonak katonai szolgálja szombatnap vasárnapra virradó éjjel lemészárolta a ház kisasszonyát, akibe reménytelenül szerelmes volt. Mikor holtan látta magát előtt a leányt, agyonlőtte magát. Mindketten meghaltak.

— **A macedoniai harc.** Szófiából táviratozzák: Tizennégy fölfegyverezett rablóbanda betört Macedoniába, mindenféle nagy kegyetlenkedést, pusztítást végezvén. Török katonáknak véres harc után sikerült a rablókat lefegyverezni.

— **A párbaj ellen.** Ugy látszik, mind általánosabbá válik az a mozgalom, amely a párbaj leszerelését célozza. Teljesen megszüntetni aligha lesznek ugyan képesek, legföljebb enyhítik az okvetetlenkedő verekedési mániát, amely affért csinál minden tyukszemletaposásból. Már a katonáknál is megtörtént az első lépés a párbajbíróóságok formájában, ez azonban csakis az ő beléletükre vonatkozik s nem terjed ki az ugynevezett polgári elemre is. A szegedi leszámoló hivatalban, mint értesülünk, rendeletet körttek a napokban, amely szigorúan meghagyja, hogy a hivatali összekülönbözéseket, apróbb és nagyobb bántalmakat nem szabad azonnal párbaj útjára terelni, hanem jelentsék be a főnöknél, aki saját hatáskörében intézi el az ügyeket. Szóval — alighanem felsőbb utasítás — csökkenteni akarják itt is a párbajokat. Csakhogy az lesz a legokosabb ember, aki megtudja majd vonni a határvonalat, hogy hol kezdődik a hivatalban elkövetett sértés és hol végződik annak a folytatása.

— **A budapesti lipótvárosi kaszinó** — mint Budapestről írják — április 13-án, délelőtt 11 órákor tartja huszadik rendes folytatólagos közgyűlését saját helyiségében. A közgyűlés napirendje a következő: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Három tagból álló számvizsgáló bizottság választása. 3. Elnök, két alelnök, hét igazgató, titkár, gazda, pénztáros, ellenőr, ügyész és könyvtáros két évre, 21 választmányi tagnak három évre és egy választmányi tagnak két évre választása. 4. A választmány, illetőleg a tagok részéről esetleg benyújtandó indítványok tárgyalása.

— **A rendőrség védelme alatt.** Budapestről jelentik: Tegnap reggel az Erzsébet-város valamelyik kávéházában reggelije mellett ült és ujságot olvasott az államrendőrségnek egyik ismert nevű tiszteje, Schmidt Ede felügyelő. Olvasásában egyszerre megzavarta valaki. Egy elég jól öltözött ur jött hozzá és áthajolva az asztalon, épen a felügyelő mögött levő fogásra felakasztja a kabátját. A rendőrtiszt csak nézi szó nélkül ezt a furcsa közeledést, de a mikor látja, hogy az idegen egyetlen szóval sem tartja szükségesnek mentegezni magát, egy rendőrfelügyelőtől kissé szokatlan nyugodtsággal így szól hozzá:

— Hallja az ur, az egész kávéház üres. — csaknem minden fogas szabad, miért kell önnek engem megzavarni a reggelim elfogyasztásában?

Az idegen erre valami bocsánatkérés felét mormogott, azután leült egy távolabb eső asztalhoz és kávért rendelt magának. Egy negyed óra sem telt el. Az idegen fizetett és azután újra odament a Schmidt Ede asztalához, újra átnyújtá kezét a sarokban ülő rendőrtiszt fejé fölé és leemelte kabátját a fogasról. Huszonnégy órai szolgálat után még a béke angyala is el tudná vesztetni türelmét, hát még egy budapesti rendőrtisztviselő? Az idegen megsejtette a fenyegető veszedelmet és mosolyogva szólt a kardja után kapkodó felügyelőhöz:

— Bocsásson meg az alkalmatlankodásért, felügyelő uram, de a mult héten egy másik kávéházban, amíg reggeliztem, elvitte valaki a télikabátomat. Ettől az új kabátomtól igazán nem szeretnék megválni. Szegény vigéc vagyok, erre a téltre igazán elég két télikabát. Ezért akasztottam az ön fejé fölé, hogy így a rendőrség védelme alatt legyen.

Erre a furcsa érvelésre Schmidt felügyelő haragja is elmúlt és maga is jót nevetett az élelmes vigéc ravaszságán.

— **Két hónap után megtalált holttest.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Ma este a rákosi mezőkön egy arokban bolgár kertészek emberi holttestet találtak, mely már teljes feloszlásban volt. A fővárosi rendőrség agnoszkálta a holttestet s megállapította, hogy az Csizsár Imre munkás teteme, ki ez év februárjának elején nyomtalanul eltűnt a fővárosból. Ugyanebben az időben Prekeszt János napszámos összeverekedett a Külső-Erzsébet királyné-

uton egy emberrel, kit több tanu jelenlétében véresre vert. Prekeszt akkor elfogták, de két heti vizsgálati fogság után, mert sem sebesülést, sem holttestet nem találtak, szabadon eresztették. Most kitűnt, hogy Prekeszt *Csiszárt verte agyon* s a holttestet a rákosi árkokba rejtette el. A gyilkost még ma éjjel *elfogták* és letartóztatták.

— **Halálozás.** *Szarka Józsefné* szül. Ókröss Julianna élte 58-ik évében Máramarosszigeten elhunyt. A boldogultban *Szarka Sándor* dr. aradi kir. aljárásbíró édes anyját vesztette el.

— **A becsületesség jutalma.** Ennek a történetkének ugyan — amit főntebb is látható — az a címe, hogy „a becsületesség jutalma” és holmi tanmesének ígérkezik, de azért nem ajánlom, hogy elemi iskolák olvasókönyvébe tegyék be szemléltető példának.

Egy fiatalember utazott Aradról Budapestre és amikor Szolnokhoz közeledett a gőzös, észrevette, hogy a jegye eltűnt. Kereste mindenütt, de biz annak teljesen nyoma veszett. Megijedt, hogy mér a tetejébe büntetést is kaphat, amiért jegy nélkül utazik. Leszállott tehát Szolnokon és a pénztárnál új jegyet váltott. Fájdalmas sóhajjal tette zsebre a tárcáját és éppen odébb akart állani, amikor a földre esett a pillantása és megdobbant a szive. A földön tudniillik egy rózsaszínben mosolygó szép papír-tízforintos hevert szerényen, mint az erdők mélyén illatozó ibolya.

— Ezt a jó Isten küldte! — gondolta magában a fiatalember és gyorsan rátette a lábát a pénzre.

Körülnézett óvatosan. Egy uriember állott a pénztár közelében és elmerülve tanulmányozott egy plakátot. A fiatalemberben vívódni kezdett a csábítás a lelkiismerettel.

— Lám, csak lebaszsz és meg van az uti költség — így szólt a Csábítás.

— Igen ám, de ez a tíz forint nem a tied, hanem azé az uré! — szólt a Lelekiismeret.

Végre is lelk ismeret győzött és a fiatal ember dadogva szólt:

— Bocsánat uram, de ez a tízes... itt találtam...

Az uriember hanyag mozdulattal zsebre gyűrte a bankót.

— Köszönöm! Sehasem vigyázok a pénzemre.

— A fiatalember büszkén, fölemelt fővel távozott és amikor beült a kupéba, szerette volna arcon csókolni magát a tükörből. Csak-hogy abban a kupében nem volt tükör. No, mert harmadik osztályca váltott másodsor jegyet takarékossgból. De mindegy! Azért a harmadik osztályban is zsentlménnek érezte magát és forrón megszorította a saját kezét.

— Bravó fiu! Ugy viselkedtél, mint egy lovag!

Mikor Pestre érkezett, ki akarta venni a tárcájából a jegyét. A jegy valóban benne volt, hanem az egyetlen tízforintos hiányzott. Kisült, hogy a saját tárcájából esett ki az a tízes, amit talált. És ő azt odaadta egy urnak, akit sohasem látott és akivel sosem fog találkozni többé ebben a földi életben, amelyben ime sokkal kevesebb a morál, mint az elemi iskolás olvasókönyvekben.

— **Ekszertolvaj urileány.** Tegnap este történt, hogy Budapesten egy váci-utcai nagy ékszerboltba beállított egy tizenhatszáz éves, igen elegánsan öltözött urinó és ékszert akart vásárolni. A tulajdonos több nyakéket és gyűrűt tett elébe s a hölgy válogatás közben elmondta, hogy *Lóczy Sarolta* a neve, hogy nő testvére a napokban férjhez megy egy grófhoz és ő esküvői ajándéknak szánta az ékszereket. Csaknem félórát válogatott, de egyik drágaság sem nyerte el a tetszését. Már távozóban volt, mikor a tulajdonos észrevette,

hogy hiányzik egy ezerkétszáz korona értékű gyűrű. Meg is mondta a hölgynek:

— Talán le méltóztatott ejteni egy gyűrűt. Hiányzik.

Lehajolt a földre, hogy megkeresse, de e közben figyelemmel kísérte a hölgyet s látta, hogy annak az arca elsápadt. A kereskedő ekkor határozottabban lépett föl s a hölgy tiltakozás ellenére kikutatták a hölgy zsebeit. A gyűrűt csakhamar meg is találták nála s a tolvaj kétségbeesetten sirva könyörgött, hogy bocsássanak meg neki. A zaj az utcára is kihalatszott s nagy sereg ember csődített a bolt elé. Eközben belépett a helyiségbe az ékszerésznek egy ügyvéd-ismerőse és meglepetve látta a kínos jelenetet. Az ügyvéd rögtön félrehívta a kereskedőt, és elmondta neki, hogy ismeri a tolvaj nőt, a ki *G. poprádi földbirto*kos leánya és cselédjével együtt a Nemzeti Szállóban lakik. Félévvel ezelőtt került ki egy elmegyógyító-intézetből, ahová nagyfoku ideg-baja juttatta; tettét az magyarázza meg, hogy *kleptomanikus*. Egy esztendővel ezelőtt Bécsben sikerült egy tízezerkoronás ékszert ellopnia. A leányt átadták apjának, aki bocsánatot kért és kapott a kárt nem szenvedett ékszerészről.

— **Agyonvert tolvajok.** Nagy ribilió volt kedden délután *Szöllősen*. Az odaváló köznép ugyanis nagyban üzi a baromfitenyésztést s úgy az idén, mint más években is, már kora tavasszal tele volt a község mellett elterülő legelő apró libákkal. Az utóbbi időben azonban általános lett a panasz, hogy a legelőre kibocsátott apró libák elvesznek. A gyermekek, akik az őrzéssel voltak megbízva, megmondták, hogy Lestyák Adánné és Bonis Antalné járnak ki a mezőre s mikor ezek távoznak, mindig eltűnik egy-két liba. Kedden délután ez a két asszony ismét megjelent a legelőn, hogy a saját kis libáikat megnézzék, de e mellett a szoknyájuk bélése közé, mely e célra volt elkészítve, Bonisné 18, Lestyákné 21 kis libát dugott el. A pásztorgyermek ezt észrevették és értesítették szüleiket, akik az utcán már lesték a két asszonyt. Mikor Lestyákné és Bonisné hazafelé tartottak, a lesben álló asszonyok megrohanták őket s ruháikat leszaggatták. Ekkor azután neki estek a károsult asszonyok s miután előbb alaposan összetiporták őket, a kezükben volt dorongokkal addig verték fejbe, mig nem mind a kettő eszméletét veszítve, elbukott. A két asszonyt úgy vitték haza lakásaikra, hol másnap reggel mind a kettő meghalt.

— **Lopások.** *Szánics Mariskától, Szabó Kálmán* aradi vendéglős házvezetőnéjétől ismeretlen tettesek elloptak egy női *aranyórát* és *aranyláncot*. A két eltűnt tárgy értéke 90 korona. — *Vajda Benő* fogorvos lakásáról a múlt éjjel fehérneműk és ruhaneműket loptak el. A rendőség mindkét lopás elkövetőjét keresi.

— **Meghívó.** A sárga és barna cipőkben beérkezett tavaszi újdonságok megtekintésére tisztelettel meghívja a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget: *Porter Vilmos* Nagy Aruháza Arad, Szabadsgátéren. A cég a legmesszebbmenő mértékben gondoskodott arról, hogy tavaszi cipőáruival ugy hűgyek, mint férfiak és gyermekek részére az összes követelményeknek megfelelőhessen. A cipők elsősorban kézigyártmányok, melyek elegancia és tartós forma által tűnnek ki. Minden bevásárlásról fényképpel lesz kiállítva. A tavaszi árjegyzék kívánatra mindenkinek bérmentve megküldetik.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A topcsideri játékbank.

(Budapesti gavallérok új találkozó helye.)

Arad, április 4.

Monte-Carlónak s a többi játékbankoknak jelentőségét mindenki ismeri.

A bank nagy bérösszeget és adót fizet az illető városnak, vagy államnak, és még nagyobb nyereséget söpör be ő maga. Emellett pedig egy sereg ember, aki szerencsét próbálni játszik a bankkal, ott hagyja a fogát tönkre-megy s végül öngyilkossá lesz, vagy elzüllik.

Ez a játékbank jelentősége: egyfelől nagy anyagi haszon, másfelől pedig nagy anyagi és erkölcsi romlás.

Budapesten is akart ilyen játékbankot alapítani egy szövetkezet. A kies Margit-szigetet szemelték volna ki erre a célra, s ugyancsak nagyot lendült volna Budapesten az idegenforgalom, ha a játékbank alapítását az illetékes körök engedélyezték volna. Ebből azonban nem lett semmi. A Margit-szigeti játékbankot, éppen az emberek kifosztogatásában rejülő erkölcs-telen jellege miatt, nem engedélyezték.

A játékbank tervezői — egy belga szövetkezet — ennek folytán új alkalmas helyet kerestek bankjuk számára s ezt végre meg is találták, még pedig Szerbiában. A *Neue Freie Presse* jelenti ugyanis, hogy a belgrádi Topcsider-parkban most már minden valószínűség szerint felállítják a játékbankot.

A szerb kormány ugyan hivatalosan is megcáfolta már a tervezett játékbankról szóló híreket, de Belgrádban egész határozottsággal állítják, hogy a minisztertanács a belga szövetkezetnek megadta az előzetes engedélyt a topcsideri nemzetközi játékbank felállítására. A tár-aság 250.000 frank felpénzt már le is tett és kötelezte magát arra, hogy évenként egymillió frank adót fizet; továbbá, hogy két év alatt tízmillió frankot fektet be. Az erre vonatkozó törvényjavaslat, bár *Draga* királyné nagyon ellenzi, nemsokára a skupsina elé fog kerülni, ahol nagy többséggel fogják elfogadni.

Ha tehát, amint valószínű, a belgrádi Topcsider-parkban a belga szövetkezet csakugyan felállítja a játékbankot, akkor a helyzet miránk, magyarokra nézve, ez lesz: mi erkölcsi okokból nem engedélyeztük a mi területünkön a játékbankot, holott ezáltal egy bizonyos várható nagy anyagi jövedelemtől, s hasonlóképpen várható nagy pénzforgalomtól estünk el. Most azonban a belga csoport ugyanezt a játékbankot megcsinálja a *tőzsomszédságunkban*, ugyszólván az orrunk előtt: Belgrádban, ahova Zimonyból csak egy ugrás az út, s Budapest-ről is igen kényelmes és gyors az összeköttetés.

A játékbankból várható anyagi előnyöket tehát — ismételjük, igen helyesen — az erkölcsi tekintetek miatt elutasítottuk magunktól, s ime most a Topcsider-parkból megfordítva vigyorog ránk az egész dolog. A bank adózásából befolyó milliók Szerbiáéi lesznek, az idegenforgalom Belgrád lesz s magában a bankban mégis csak Zimonyból átrándult magyar gavallérok fogják eljátszani a pénzüket.

Mert a szerbeknek csak birkáik vannak, de pénzüik nincsen, s így bizonyos, hogy a Topcsider-park a budapesti előkelő világ találkozó helye lesz. És a topcsideri bank külön temetőjében majd budaepesi tönkrement gavallérok fognak pihenni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Párbajozó hirdapírók. A sátoralja-ujhelyi törvényszék ma *Biró Pál* hirdapíró, a *Zempién* című lap főszerkesztőjét 3 hav-, *Rosner Imrét* pedig, a *Felsőmagyarországi Hírlap* munkatársát 2 havi államfogházra ítélte párbajvétségért.

NAPIREND.

Április 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Ferr. Vince. — Protestáns naptár: Diodor. — Izraelita naptár: Sabbat, Schemini. — Görög-keleti naptár (március 23.): Nikon. — A nap két 5 óra 15 perckor, nyugszik 6 óra 18 perckor. A hold két 3 óra 25 perckor, nyugszik 2 óra 49 perckor. **Időjárás.** A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék. **Kölöcsey-könyvtár.** Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és

pénteken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti lélesterem.

Április 5. Jegyzőválasztás Glogovácson. — Hangversennyel egybekötött táncmulatság Lippán (József főherceg szálloda.) — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület választmányi ülése este 6 órakor (Vass-szálló.) — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának választmányi ülése este 8 órakor (Pécska ut 1.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az abnormis időjárás okozta helyenkint a tavaszi munkálatok késését.

Az őszi vetések előnyös fejlődése és a liszt keresetlensége okozza árunk, már bosszantó, egyhangúságát és a gazda éppen nem hajlandó még kínálatba bocsátkozni, szilárdan remélve a gabna árának emelkedését, melyre meg silány a kilátás.

Mintegy 400 métermázsza buza és 200 métermázsza tengeri került a mai hetivásáron forgalomba.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I ső minőségű 9 30—9 40.
Buza közép minőségű 9 10—9 20.
Tengeri 4 60—4 65.
Rozs névleges jegyzés 6 10—6 30.
Arpa névleges jegyzés 5 20—5 40.
Zab névleges jegyzés 6 30—6 50.
Az irányzat kellemesebb.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 4.

Déltőzsde. Buzakínálat kielégítő, vételkedv türehető. Tartott árakon 14.000 métermázsza került forgalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás szép.

Zárólat 12 órakor:

Buza áprilusra	9 21—9 22
Buza májusra	9 13—9 14
Buza októberre	8 05—8 07
Rozs áprilusra	7 28—7 29
Rozs májusra	7 27—7 28
Rozs októberre	6 60—6 61
Zab áprilusra	7 06—7 08
Zab májusra	7 14—7 15
Zab októberre	5 90—5 91
Tengeri májusra	5 03—5 04
Tengeri júliusra	5 16—5 17
Repce augusztusra	11 90—12—

Zárólat 5 órakor:

Buza áprilusra	9 23—9 24
Buza májusra	9 18—9 19
Buza októberre	8 07—8 08
Rozs áprilusra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6 60—6 61
Zab áprilusra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5 89—5 90
Tengeri májusra	5 03—5 04
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	12—12 15

Zárólat 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	677.75
Magyar hitelrészvény	694.—
Lezámlolóbank részvény	446.—
Rima-Murányi vasmű részvény	497.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	669.—
Közúti vasút	645.—
Városi villamos vasút részvény	314.—

Szeszüzet.

— Április 4. —

Mai jegyzések: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12'90—13— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 98—99 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 106—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 102—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 100—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 102—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 98—99 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 96—98 fillérig.

Sertésleltétel. Április 1. napján volt készlet 37,81 darab, április 2. napján főlhajtott 608 darab, április 2. napján eiszállított 401 darab, április 3. napján maradt készlet 37,288 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsden.

Budapest, április 4.

Magyar aranyjárdék 4%	119.75
Magyar koronajárdék 4%	97.55
Magyar arany 4½%	120.—
Magyar ezüst 4½%	100.60
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.35
Magyar italmegváltási kötvény	100.65
Horvát szlavin földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeregyorsországi kölcsön	203.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	183.—
Oszták papírjárdék	101.40
Oszták járdék ezüst	101.25
Oszták járdék arany	121.—
Koronajárdék	99.25
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Oszták-magyar bankrészvény	1609.—
Magyar hitelbankrészvény	697.—
Oszták hitelbankrészvény	681.50
Oszták-magyar államvasút	671.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.30
London	240.10
Páris	95.40

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtá: **Catulle Mendés.**

[13]

(Folytatás.)

Azt remélte, hogy más módon hozhatja helyre veszteségét; egy városbeli csapszékben rendezett hetenként összejöveteleket, melyeket, őszintén Bathyll bálnak keresztelt el. A vállalat eleintén pompásan sikerült, az Anakreonok nagyszáma miatt; de a titkot rosszul őrizték meg s a rendőrség figyelemmel kezdte kísélni a dolgot. Egy reggelen elterjedt a hír, hogy a kertészek a csapszék melletti ut árkaiban egy fiatal ember hulláját találták meg ki-nek a nyakán meg rajta volt a harisnyakötő, melylyel megfojtották. Brascasson szerencséjére, a főügyész nagybátyja — különben igen tiszteletre méltó aggastyán — erősen kompromittálva volt az ügyben. A törvényszék táviratilag intézett kérdést az igazságügyi miniszterhez, s ez chifre-vel válaszolta azonnal, hogy el kell tussolni az egész ügyet. Egyedül az atheni bál szervezőjét idézték be s tudtára adták, hogy hagyja el a várost és Franciaországot. Minuche és Filouse könnyes szemekkel kísérték a pályaházhoz, Spanyolországba utazott, eszébe jutván egy váltóügynök, aki barátja volt, aki a bukás után Pampelunában bankházat tudott alapítani. Számított rá, mert mindenkinek vannak ilyen ábrándjai. Midőn megváltotta jegyét, azt mondá kísérlőinek:

— Nincs egy fillérem sem — és Minuchetől kért egy aranyat. Ez zserencsétlen véletlen folytán, otthon feledte erszényét, míg Filouse zokogva adott Brascassonak két frankot.

— Legalább dohányt vehetsz, la, la, la! — Pampelunában nem találta meg barátját, a bukott váltóügynököt, nemsokára, miután letelepedet, mint hamis pénzverőt zárták el.

— „Teringettél! mondá Brascasson, én fogok-e éhen veszni?”

Hazudott ugyan Minuchénak, mert még volt kétszáz frankja, de ez számításba sem jöhetett. Járt, kelt a városban hallgatózva, nézelődve minden felé, megkísérlvén egyuttal valamihez kezdeni, amiből fentartaná magát azon a ponton állott, hogy még a becsületes munkától sem riadt volna vissza. De Pampelune zárkózott, hideg csaknem ellenséges színben tünt fel előtte. Az épületek szürke ódon homlokozta, a mindenütt bezárt ablakredők, a ritkán nyíló és gyorsan becsukódó ajtók mind visszautasítást foglaltak magukban számára. Nyugtalanul, találmokra kóborolt tovább. A nagy tér hasonló szomorú külsejű és elhagyott volt, alig lézenggett néhány rongyos gyermek, akik futás nélkül lomhán üldözték egymást; egyik padon szegényes külsejű ember feküdt. félálomban ajkai között szorongatván kialudt szivarját. Valódi temető, még csak kocsizörgés sem hallatszott s csak néha zavarta a csendet egy-két tompa lé-

pés zaja kövezeten. Egyedül a tér szögletén levő boltban mutatkozott valami élet: torbélyműhely volt, melyből fecsegés hangzott ki. Késéskivül ez volt a város középpontja és Brascasson fel et'e magában, hogy figyelemmel fogja kísélni a boltot. Addig pedig folytatta a kóborlást a magán s, szűk és komor utcákon, melyeken alig haladt el néha egy-egy szolgáló, fején a víz csöbörrel.

Egyszerre mintegy leszőgezve állott meg. Előtte a nap fényében terjedelmes, ríktő veres mező terült el, mely csaknem elkápráztatta szemét, mint a hirtelen vértolulás.

Brascasson jobban szétnézett. A tér piac volt, melyen kisebb-nagyobb rakásokban felhalmozva megszámlálhatatlan mennyiségű vörös édes paprikát árultak, az éjszakai szegény spanyolok e főtáplálékkát. A rakások mellett kofák ültek apró székeiken, köztük pedig a vásárlók gomolya nyüzsgött, alkudozva, pörölve és veszekedve, de azért minden szín ugyszólván elveszett abban a ríktő biborpirosban.

Mindazonáltal, mint a kelő nap a felhők közül, úgy vált ki a csoportból egy magas, fehér női alak, gazdag hirtelen szőke hajfürtökkel tündökölvén és hasonlítva egy hírlapon festett Fornarinához.

A vásárlók során ment keresztül. Brascasson észrevette, hogy a többi nők mind kitérnek előle, tág utat engedve neki és az árurakások mögé vonulnak előle, úgy, hogy a tér majdnem üresnek látszott, egyedül az ismeretlen nő mozgott rajta, mint valami bolygó tűz, mely félelmet gerjeszt maga körül.

Egy pillanatra megállott elfintorítván vas-tag ajkát, mely színre hasonlított a piros paprikához, majd megvető tekintettel ment keresztül a piacon.

Elhagyta a piacot. Brascasson bámulva követte. Maga előtt nem látott többet egyebet, mint a chignon tekeréseit, melyek közül kivált a nyakszirt természetes aranyzóke hajzata.

Csakhamar tapasztalta, hogy mindenki kitér előle. A küszöbről, hogy egy pillanattal előbb még három komámasszony fecsegett, egy lélek sem tekintett többé az utra, ajtók, ablakredők csukódtak be hirtelen, egy öreg anyóka ijdtén kapott fel hirtelen az utca közepéről egy játszó gyermeket és futva menekült vele; a második emelet egyik ablakából pedig egy cseléd a szemetes kosarat önté ki a magas nő el tt, olyan tekintettel, mint a ki érzi, hogy jót cselekedett.

A magas asszony pedig folytatta útját, minden sietség nélkül; alig mozdította meg fejét, hogy felnézzen a cselédre s Brascasson látta, hogy szeméből még most is ugyanaz a bizalmatlan és megvető tekintet lövelt ki, melyet az imént látott arckifejezésében.

A komor város utcáin büszkén lépegetve, olyan volt, mint valamely királynő, ki egy vérfürdő után mindenki által gyűlöltetve, de diadalmasan vonul át fővárosán.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temevár felé:	Temevár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Legjobbajk saját nemükben a

MAGGI

élelmiszerek.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésre

minden leves-, bouillon-, mártás-
s ízesítésknek stb.

meglepően jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegcskében 50 fillértől kezdve.

CONSUMMÉ-TOKOK

Ára 20 fillér.

1 tok elég 2 adag leg-
finomabb erőleveshez,
mely csupán forró viz-
zel leöntve, minden to-
vábbi hozzátétel nélkül
azonnal előállítható.

FRANCZIA LEVESEK

1 tábla ára 15 fillér
és elég 2 adag erős, könnyen
emészthető,
egészséges leveshez,
mely csupán víz hozzá-
tételével néhány perc
alatt előállítható.
19 különféle fajtában.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és drogueriában kapható.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” kor-
pa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-
állítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, iga-
zolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint
a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa
képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép
fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a
fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett
használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr.
Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utczai rész.

Pályázati felhívás.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménés számára 1902.
évben teljesítendő alábbi munkákra versenytárgyalást hirdetek.

I. csoport: négy szénapajta építésénél előforduló összes
munkákra terv és költségvetés alapján 29704 kor. 40 fill.
költségeloirányzattal; a falitéglát a ménésparancsnokság, a
többi anyagokat a vállalkozó szolgáltatja.

II. csoport: meglévő ménés istállóknak készítendő cement
takarmányjászlak és itató vályuk munkálataira vállalkozó által
szolgáltatandó anyagokkal együtt, terv és költségvetés alapján
26614 kor. 50 fill. költségeloirányzattal.

Ajánlatot tenni lehet úgy az I. mint a II. csoportra külön,
vagy mindkettőre együtt, miért is felhívom a pályázni szándé-
kozókat, hogy egy koronás bélyeggel és a vállalati összeg
5%-át kitevő — állami letétre alkalmas — bántpénzzel fel-
szerelt zárt írásbeli ajánlataikat „Pályázat építési munkákra”
felirással ellátva, a csoport megjelölésével, legkésőbb **f. év
április 25-én délelőt 10 óráig** a mezőhegyesi magyar királyi ál-
lami ménésparancsnokságnál nyujtsák be.

Az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy a pályázó a
munkálatokat a költségvetésben kitüntetett egységárral
szemben hány százalék engedménnyel, illetve felülfizetéssel
hajlandó elvállalni és hogy az összes feltételeket ismeri és
azoknak magát aláveti.

Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetések és feltéte-
lek a mezőhegyesi magyar királyi állami ménésbirtok építészeti
intézőségénél megtekinthetők.

Budapesten, 1902. évi április hó.

658

Földmivvelésügyi m. k. Miniszter.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használatával. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szí-
nét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény
állandóan megmarad. A fehérszeműt és fejbőrt nem piszkítja.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatával nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-
tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással Ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

4385—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Valkány állomásunkon meg-
üresedő pályaudvari vendéglő bér-
letére ezennel nyilvános pályázat
hirdetjük. A bérlet fenti vendég-
lőre nézve 1902. évi szept. hó
1 évvel veszi kezdetét és tart ezen
időponttól számított három éven
át vagyis 1905. évi aug. hó 31-ig.
Bérlőnek a következő helyiségek
bocsátatnak rendelkezésére: 1
konyha, 1 szoba, 1 mosó konyha, 1
pince, 3 pincehelyiség, 2 padlás-
szoba, 1 jégverem, az I—II-od osz-
tályu étterem. Az üzem céljaira
átengedtetik még a III-ad oszt. ét-
és váróterem.

Az egy koronás bélyeggel el-
látott és külön:

„Ajánlat a m. kir. államvasutak
főntkiirt Valkány állomása pályau-
dvarán levő vendéglő üzletre”
felirattal ellátott lepecsételt borí-
tékba zárt, nemkülönbben kellő ok-
mányokkal felszerelt ajánlatok 1902.
évi április hó 9-én déli 12 óráig az
alulírt üzletvezetőség általános osz-
tály főnökénél (üzletvezetőségi pa-
lota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy
személyesen, vagy kir. posta útján
benyujtandók.

Bántpénz fejében a bérletre
200 azaz kétszáz korona kész-
pénzben vagy állami letétre alkal-
mas értékpapirokban, a szegedi

üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál
1902. évi április hó 8-án déli 12
óráig vagy személyesen vagy kir.
posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti
vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegy-
zett 14 napnál nem régiebb, a név-
értéket meg nem haladó napi ár-
folyam csak 90%-os szerinti érték-
ben számíthatnak. Készpénzben
letett összeg után kamat nem fizet-
tetik. Az ajánlatban a letétel meg-
történte megemlítendő ugyan de a
letétről nyert elismervény nem
csatolandó.

A vendéglő bérletére vonat-
kozó feltételek a nevezett üzlet-
vezetőség forgalmi és kererkedelmi
osztályában (I. emelet 12. sz.) a
hivatalos órák tartama alatt meg-
tekinthetők, miért is az ajánlat-
tevőkről feltételeztetik, hogy a
feltételeket ismerik s azokat ma-
gukra nézve egész terjedelmükben
kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő,
vagy a kitűzött határidőn túl be-
érkezett ajánlatok, továbbá olyan
ajánlatok, melyek táviratilag tö-
tetnek s végül olyanok, melyekre
nézve az előírt bántpénz le nem
tétetett figyelembe vétetni nem
fognak.

Az ajánlatok között a válaszá-
tás szabadon, a bérösszegre való
tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. év február hóban.

Az üzletvezetőség.

(Nyomtatás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
ra lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők.

tesztőket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való köl-
tség melléklendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Személyhitelt

kaphatnak hivatalnokok, katonatisztek s általában biteiképes urak s ügyek, közbenjárás mellőzéseivel, direkte, kedvező feltételek mellett. Kövebbet: „Feltétlen discretio” jelige alatt Budapest, Csömöri-ut. posterestante. Névtelen és közvetítő ajánlatok figyelembe nem vétetnek. 618

Egy nőtlen fiatal ember,

ki a magyar és német nyelvész-
ban és írásban bírja, szerény fize-
tés mellett helyben, esetleg vidé-
ken egy ügyvédi vagy más hiva-
talban keres irnoki állást. Szíves
ajánlatok ezen lap kiadóhivatalá-
ra „Pontos” 500 jelige alatt ké-
retnek. 657

Ingyen lakást

(kocsi és éléskamra) kap egy nő
két szobának és férfiruhának tisz-
tántartásáért. Cím a kiadóhiva-
talban. 650

KÁVÉ

Fiuméből Fiuméből

5 kg MANILLA 13 kor 50 fill

5 kg NEW-CUBA 15 korona.

5 kg CUBA kávé 16 kor 50 fill

5 kg SOERABAJA 16 kor 50 fill

Híressé vált kávékeverék
kitűnő

2 Soerabaja külön-
1 1/2 Modjokerto Jáva külön-
1 1/2 Brabatos Mocca csomagolva

3 kg. = 19 kor. 16 fillér.

Jobb nem létezik!

Elvámolva és bérmentve, minden egyéb
költség nélkül utánvételt vagy a pénz
előzetes beküldése után küld a

Fiumei

Kávébehozatali

JÁRSASÁG

Virág Jenő.

Fiuméből. Postafiók 77.

Árslap ingyen.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket. 400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. Telefon 270.

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csúz, derékfájás.

csipőfájás, hátbaj,

mellbaj, köhögés.

minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utáztatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós
Árpád gyógyszer-tára az „Isteni Gondvise-
lés”-hez és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
tárában Szabadság-ter

Egy,
esetleg két
utcai szoba

és inasszobából álló

garcon

lakást

keresek

a hárszlaktanya

közelében.

Cím a kiadóhiva-
talban.

Kossak József

cs. és kir. udvari fenyirdájában

egy jó házból való fiú

tanulóul

felvétetik. 660

Ha

ujkerékpárt akar venni.

vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez. 589

Arad, Salacz utca 2.

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,
Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Mairovitz Emil

márvány gyára és mészipar te-
lepe

Brosseseben.

Van szerencsém a t. közönség
és építész urak figyelmét fel-
hívni ötven különböző színű
menyházai márványból készült
műtárgyaimra és mészipar-
telepemre. Elfogadok a legmoder-
nebb kivitelű oszlopcsarnokok,
lépcsőházak, bárminemű disz-
oszlopok készítését, eredeti raj-
zok szerint, a legjutányosabb
árak mellett. 522

Nagy sirkőraktár

olcsóbb mint bárhol;

felírás, felállítás saját árban.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgöres, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolítja májfoltot, szeplőt pattanás-
kat, bőrtakákat és az arcnak bánt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér. 421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában M.-Radnán, és az ország minden
nagyobb gyógyszer-tárában. — Gyógyszerezsek részére Aradon Vojtek és Weisz
gyógyáru kereskedőknél.